

Børneetagen
LÆS
Københavns Hovedbibliotek

Inspirationskatalog

Bliv inspireret til at indrette børnebiblioteker,
der vækker sprog og læselyst

Børneetagen LÆS

© 2021 Københavns Biblioteker

Tryk: mercoprint

Foto: Nicolai Linares og Birte Dalsgård

**KØBENHAVNS
BIBLIOTEKER**

Indhold

Introduktion	3
Kapitel 1: Konceptet LÆS	4
• En helt ny type børnebibliotek ...	5
• Viden omsat til praksis	6
• Indretningen på LÆS	8
• Aktiviteter og værtskab	12
 Kapitel 2: Et landskab af zoner	 16
• Landskab og byskaber	17
• De 10 zoner	18
• Zoner på LÆS	19
- Lydengen	20
- Bogstavkilden	26
- Op&Nedskoven	32
- Ordbjerget	40
- Historievulkanen	46
- Verdenssprog	52
- Bogborgen	56
- Litteraturstrædet	62
- Tegnstationen	70
- Ordfråseriet	76

Fakta

Etagestørrelse: ca. 1.000 kvm.

Samlet projektbudget: 6.407.075 kr.

Nordea-Fonden: 4.356.000 kr.

Rumdesign, grafik og skiltning:

Birte Dalsgård, Københavns Hovedbibliotek

Introduktion

I Københavns Biblioteker vil vi gerne gøre en forskel for børn og deres lyst til at læse. En forskel, der ikke blot måles i højere bogudlån og besøgstal, men som består i at vække børns interesse for litteraturen og styrke deres sproglige udvikling. Med den vision har vi med støtte fra Nordea-fonden skabt et nytænkende børnebibliotek på Københavns Hovedbibliotek: børneetagen LÆS. LÆS skal give flere børn positive oplevelser med bogstaver og bøger for derved at lægge grundstenene til gode læsevaner for livet.

Bag LÆS ligger et stort udviklingsarbejde, der blandt andet har taget afsæt i viden om hjerneforskning, sprogstimulering, børns læsevaner, brugeradfærd og rumdesign. Den viden er blevet omsat til et levende læseunivers på 1.000 kvadratmeter, der kobler leg til sprogstimulering og læsning via sanser og motorik. Med dette inspirationskatalog ønsker vi at gøre vores viden og erfaringer tilgængelige for alle, der arbejder med børns læsning og biblioteksudvikling. Kataloget giver indblik i tankerne bag LÆS og etagens ti zoner. Vi håber, at det kan inspirere og bidrage til et godt vidensgrundlag, når der skal indrettes børnebiblioteker landet over.

God læselyst!

/ Københavns Hovedbibliotek

NORDEA
FONDEN
Vi støtter gode liv

Kapitel 1: Konceptet LÆS

En helt ny type børnebibliotek

Børneetagen LÆS er et unikt læseunivers, der stimulerer 0-12-årige børns kognitive, sproglige og motoriske udvikling gennem leg og aktiviteter med fokus på bogstaver, ord og læsning.

Med LÆS har Københavns Hovedbibliotek dedikeret 1.000 kvadratmeter til at støtte børns sproglige udvikling og læselyst gennem 10 aktivitetszoner, der tilsammen danner et landskab af natur- og byområder, hvor børn kan gå på opdagelse, møde bøger og udfordres fysisk.

Flere børn skal læse mere

Der er en bekymrende udvikling i Danmark, hvor børn læser mindre og mindre. Udover at de får færre oplevelser med gode bøger og fængende fortællinger, er det et grundlæggende problem, fordi børns sproglige udvikling og læsefærdigheder stagnerer. Færdigheder, som de har brug for hele livet. Børneetagen LÆS er Københavns Hovedbiblioteks bidrag til at vende udviklingen. LÆS tilbyder et levende læseunivers for børn, hvis design og aktiviteter skaber rammerne for gode oplevelser med bogstaver og bøger, der stimulerer sproget og læselysten hos børn.

LÆS skal:

- få de 2-6-årige til at læse
- få de 6-12-årige til at blive ved med at læse
- lære børns voksne, hvorfor og hvordan børn skal blive ivrige læsere

Børneetagens målgrupper

- Børn
 - De yngste børn (0-6 år)
 - Startlæserne (6-9 år)
 - De ældre børn (9-12 år)
- Børns voksne
 - Familiemedlemmer (fx forældre og bedsteforældre)
 - Fagprofessionelle (fx dagplejere, pædagoger og lærere)
- Folkebiblioteker og andre, der arbejder professionelt med børns læsning

Viden omsat til praksis

LÆS bygger på viden om hjerneforskning, sprogstimulering og læringsbaseret leg. Resultatet er et levende læseunivers for børn, hvor denne viden er omsat til konkrete indretningsgreb og aktiviteter.

Barnets rejse fra sprog til læsning

Det kan betale sig at plante gode læsevaner tidligt. Gennem højtlesning, samtale og leg med bogstaver og ord fremmes børns tidlige erfaringer med skriftsproget og litteraturen – det kan både være i dagplejen, børnehaven, hjemmet eller på biblioteket. Forskning peger på, at tidlig sprogtilegnelse giver en god start på livet, bl.a. fordi børn får et større ordforråd, bliver bedre læsere og klarer sig bedre i skolen. LÆS er derfor designet med henblik på at stimulere sprog og læselyst for at understøtte barnets rejse fra sprog til læsning.

Børn skal støttes til gode læsevaner

LÆS forener flere formidlingsformer igennem rumdesign og nye aktivitets- og værtskabsprincipper, som stimulerer lystlæsning med afsæt i centrale pointer fra læsevaneundersøgelsen (2017)¹:

- Børn skal støttes til en læsekultur og er afhængige af de voksnes initiativ.
- Børn skal støttes til en bibliotekskultur via opsøgende bibliotekspersonale og biblioteksrum med fokus på bogforsider.
- Voksne formidlere af børnelitteratur skal vise opmærksomhed, give medindflydelse og skabe dialog.
- Voksne må ikke slippe børn for tidligt.

¹) *Børns læsning* 2017, Tænk tanken Fremtidens Biblioteker

Børn tænker med kroppen

Etagens unikke design er baseret på hjerneforskning og bygger på tanken om, at bevægelse og aktivitet er så fundamental for børn, at man kan sige, at de tænker med kroppen. Læsning involverer hele kroppen, hvad enten man bruger hænderne til at forstå bogstavets form eller smager på lyden, når man udtaler eller staver nye ord.

På samme måde træner børn ord ved at bevæge sig. Forståelsen af forholdsords betydning kan dermed øves ved at lave bevægelsen, fx når man kravler *under* noget eller bevæger sig *op* og *ned*.

Denne viden har fået en konkret dimension på LÆS, hvis design inviterer til fysisk leg med bogstaver og ord i udvalgte zoner. Etagens zoner følger barnets sproglige udvikling og kombinerer sproget med motorik og sanser undervejs.

Leg baner vej for læselyst

LÆS understøtter leg som middel til læring – og ikke som et mål i sig selv. Børneetagen er ikke en legeplads, men et læseunivers, der kobler leg til sprogstimulering og læsning via sanser og motorik.

LÆS er designet ud fra tænkningen bag *open-ended play*, som er leg uden instruktioner eller regler, og hvor der ikke findes ét rigtigt svar. I stedet får barnet selv mulighed for at finde på lege og historier, hvilket tilskynder interaktion og samtale og styrker barnet i at træffe egne beslutninger. Derfor inviterer børneetagens zoner barnet til at bruge sin egen fantasi og kreativitet til at finde på nye lege for hvert besøg.

Modsætningen – *close-ended play* – er færdiggjorte fortællinger, som let kan komme til at styre legen og kun overlade lidt til fantasien. Villa Villakulla lægger op til at lege Pippi, mens et rum med åbne fortællinger inviterer til alverdens lege. LÆS er derfor indrettet med tanke på, at zonerne rummer potentiale for nye fortællinger og uendelige variationer af leg, så børn og deres voksne får lyst til at komme igen og igen – og igen.

Indretningen på LÆS

LÆS er indrettet, så børn får lyst til at udforske bogstavernes muligheder, og rummet understøtter samvær og samtale om bøgerne. Til designet hører en række indretningsprincipper, som gør LÆS til en unik destination, og som understøtter brugeroplevelsen og driften.

Inspirerende bogudstillinger

LÆS er et inspirerende rum, der giver lyst til at læse og gør det let at finde den næste gode læseoplevelse. Bøgerne er tænkt ind i indretningen på en måde, der inspirerer både børn og voksne til at gå på opdagelse i samlingen:

- Masser af bogudstillinger med populære emner og indbydende forsider.
- Lange, sammenhængende reolforløb, som gør det lettere for de besøgende at finde det, de søger.
- En særligt fremtrædende placering af letlæsningsbøgerne og en ny, mere brugervenlig måde at ordne letlæsningsbøgerne på.
- Trykfølsomme skærme, hvor etagens besøgende kan søge efter bøger eller spændende aktiviteter og tilbud på hjemmesiden samt foretage videoopkald til kontaktcenteret Biblioteket Online.

Indretning med fokus på læsning og litteratur

LÆS er en unik destination, hvis indretning adskiller sig fra andre dele af barnets hverdag, fx børneværelset, legepladsen og daginstitutionen. På LÆS er bibliotekets kerneydelse i fokus – læsning og litteratur. Der er plads til at lære med kroppen samtidig med, at der også er plads til nærvær om og fordybelse i bogen.

Udvalgte indretningsprincipper til at understøtte læselyst

- Indretningen vægter læsning og litteratur frem for andet.
- Etagens forskellige zoner følger barnets sproglige og læsemæssige udvikling fra 0 til 12 år, da forskning viser størst effekt af tidlig indsats.
- Indretningen stimulerer de dele af hjernen, som hænger sammen med den sproglige udvikling gennem taktile, motoriske og visuelle stimuli.
- LÆS er overvejende analog og lægger op til, at de voksne lægger mobiltelefonen væk for at være sammen om oplevelsen med deres barn.
- LÆS danner ramme om en bogsamling, der er tilpasset målgruppen, så det er de bedste bøger, der står fremme, og det er let at finde læseinspiration på egen hånd.
- Der er plads til flere måder at læse på – sammen med venner og familie eller hver for sig i små kroge til fordybelse.

Indretning der fungerer i praksis

Rumdesign handler også om funktionalitet, og der er en lang række praktiske og driftsmæssige hensyn, som er tænkt ind i udformningen af LÆS, og som bygger på servicedesign, adfærdsdesign og *space management*.

Udvalgte indretningsprincipper til at understøtte driften

- Indretningen er logisk og intuitiv, så det er let at finde det, man søger.
- De praktiske funktioner er samlet, så de er tydelige at få øje på og lette at henvise til.
- Der er basis for et godt og længerevarende besøg, dvs. garderobe, spiseområde, puslefaciliteter og barnevognsparkering.
- LÆS er et udflugtssted for familier, dagtilbud og skoler, og indretningen tager højde for de forskellige målgrupper og besøgstyper.
- Der er plads til flere former for ophold – stillesiddende, i bevægelse eller som deltager i en aktivitet.
- Indretningen understøtter driften i forbindelse med bibliotekslogistik og afvikling af aktiviteter.
- LÆS er sko-fri og alle overflader er lette at rengøre, så det er rent og indbydende at være på besøg.
- Indretningen udnytter bibliotekets kvadratmeter optimalt med afsæt i biblioteksdata og viden om brugeradfærd.

Aktiviteter og værtskab

LÆS danner ramme for spontane og programsatte aktiviteter for børn og deres voksne. Opsøgende børneværter byder velkommen og vejleder besøgende til gode oplevelser med bogstaver og bøger.

Børn og voksne har altid rig mulighed for at starte en spontan aktivitet på LÆS, fx bogstavleg eller højtlesning. Dertil kommer ugentlige, programsatte aktiviteter til udvalgte målgrupper. På hverdagsformiddage er der aktiviteter målrettet dagtilbud og i weekender aktiviteter målrettet børnefamilier. Alle aktiviteter understøtter det overordnede fokus på læsning og litteratur. For at understøtte en god og inspirerende oplevelse kan børn og voksne møde en af etagens børneværter på alle ugens dage.

Børneværter

Børneværterne er etagens opsøgende personale, som tager imod de besøgende og guider i bibliotekets tilbud - og altid står klar med en god læseanbefaling. Der findes ingen skranker eller betjeningsborde på LÆS. Al betjening foregår i rummet ved brug af borgernes digitale platforme, fx bibliotekets eller eReolens app.

Børneværten har til opgave at:

- tale med børnene i øjenhøjde.
- tale med børns voksne om, hvorfor sprogstimulering og læsning er vigtig, og hvordan man skaber dette hos børn.
- medbetjene og hjælpe de besøgende med at navigere i bibliotekets tilbud - fysisk såvel som digitalt.
- støtte den ideelle brug af rummet gennem relationsbaseret værtskab.
- udføre opsøgende litteraturformidling.
- afvikle målrettede aktiviteter.

Fra afventende til opsøgende betjening

Værtskabstanken handler om at skabe værdi for borgerne ved at give en følelse af trivsel, velbefindende og tryghed. Børneværterne arbejder opsøgende og dialogskabende og bruger deres relationelle kompetencer til at gøre samlingen og bibliotekets mange tilbud og muligheder tilgængelige for besøgende.

Værtskabstanken bygger ovenpå den klassiske referencebetjening som redskab til at formidle og aktivere litteraturen og bibliotekets tilbud. Deri ligger et paradigmeskift i betjeningen af borgeren: fra en betjeningsform, hvor personalet er forholdsvis afventende, til en betjeningsform, hvor personalet er endnu mere opsøgende og dialogskabende.

Kapitel 2: Et landskab af zoner

Landskaber og byskaber

Børneetagen LÆS består af 10 zoner, som tilsammen danner et landskab af natur- og byområder, hvor børn kan gå på opdagelse, møde bøger og bruge deres krop og sanser.

Etagen er inddelt i to områder – et for de mindre børn og et for de større. Området for de små kaldes 'landskaber', og området for de større kaldes 'byskaber'.

- Landskabernes zoner og aktiviteter har til formål at stimulere sproget hos de mindre børn gennem bøger, bevægelse og leg samt at give børns voksne viden om, hvorfor sprogstimulering er vigtigt, og hvordan man gør.
- Byskabernes zoner og aktiviteter stimulerer de større børns lyst til at læse og hjælper de voksne til at understøtte barnets læsning.

Etagens design spejler barnets udvikling mod læsning fra 0 til 12 år – fra bogstav til ord til fortællinger og mødet med litteraturen. Rejsen begynder i landskaberne og leder videre over i byskaberne. Børn og deres voksne ledsagere har mulighed for at begynde rejsen fra det sted, som passer til barnets udviklingstrin, og store børn kan undgå småbørnene via en portal, der fører fra garderoben ind til byskaberne.

De 10 zoner

Her er et overblik over de 10 zoner på børneetagen LÆS. Hver zone er indrettet med tanke på funktion, sikkerhed, barnets udviklingstrin og de bøger, der passer til.

På de følgende sider kan du dykke ned i hver enkelt zones design, formål og målgruppe, og se hvordan biblioteksmaterialer, formidling og aktiviteter er tænkt ind. Der angives også et samlet prisestimat for hver zone – dog med det forbehold, at omkostningerne kan variere, når designet tilpasses forskellige rum. For hver zone er desuden et overblik over helt konkrete elementer og formidlingsgreb.

Kataloget kan bruges til inspiration i indretningen af børnebiblioteker – enten ved at plukke enkelte indretningsgreb og elementer ud eller ved at bruge det samlede materiale som en skabelon til at etablere hele zoner fra LÆS.

Zoner på LÆS

- E** **Lydengen** – for de helt små (0-1,5 år)
Hvor I kan sanse og sætte lyd på omgivelserne
- b** **Bogstavkilden** – for de yngste (2-5 år)
Hvor I kan lege med bogstavernes lyde, former og ord
- S** **Op&Nedskoven** – for de yngste (2-5 år)
Hvor I kan bevæge jer som ord
- O** **Ordbjerget** – for de yngste (0-6 år)
Hvor man kan være mange om læsningen
- H** **Historievulkanen** – for de yngste (0-6 år)
Hvor fortællingerne flyder over
- V** **Verdenssprog** – for alle
Hvor I kan gå på opdagelse i alverdens sprog
- L** **Bogborgen** – for startlæsere (6-9 år)
Hvor du er på dit helt eget første læseeventyr
- X** **Litteraturstrædet** – for de ældre børn (9-12 år)
Hvor du møder litteraturen på mange måder
- N** **Tegnstationen** – for alle
Hvor du kan udfolde dine kreative evner
- Å** **Ordfråseriet, spisezone** – for alle
Hvor man gerne må tale med mad i munden

LydEngen

Hvor I kan sanse og sætte lyd på omgivelserne

Små børn lærer sprog ved at lytte til og se på voksne, der taler. Jo mere sprog børn hører, jo hurtigere kan de selv sætte ord på verden – og kombineres sproget med motorik og sanser, huskes ordene bedre. I Lydengen får de voksne derfor inspiration til at tale om tingene i området, mens barnet kan bevæge sig rundt og mærke ord og lyde.

Formål

Lydengen sætter gang i sprogtiltagelsen hos de helt små igennem stimulering af sanserne – lydligt, visuelt og taktilt. Zonen giver plads til at ligge, tumle og kravle.

Målgruppe

Zonen er for de allermindste (ca. 0-1,5 år) og deres voksne. Barnet er i den før-alfabetiske fase og sprogstimuleres gennem lyde, sange og fagter. Et oplagt hang out for forældre på barsel.

Rum og form

Det indretningsmæssige hovedgreb er at give de allermindste et helle, hvor de trygt kan være, uden at blive skubbet til af større børn i voldsommere leg. En dobbelt-ringet plint giver den nødvendige afskærmning: Den inderste ring har en madras, hvor de små kan ligge, rulle, tumle, sidde og kravle. Den yderste ring fungerer som en "fartdæmper", som bremser de større børn, der ellers kommer drønende. Zonens gulv er beklædt med faldunderlag i gummiasfalt. Småbørnene kan støtte sig til plintens kant og kravle langs den, mens forældrene kan sidde på eller læne sig op ad den, når de opholder sig nede i "babybassinet" sammen med deres barn. Børn, der har

lært at gå, finder udfordring i at gå balance på toppen af plinten, som springer i niveau, eller bevæge sig mellem de to ringe.

Formidling

Zonen har sanselige former og overflader og kontrastrige billeder af velkendte hverdagssituationer – som en pegebog i stor skala – som taler til barnet, der peger og føler sig frem. Zonens elementer er samtale-startere for småbørn og deres voksne ledsagere og har til formål at stimulere pludren. For jo mere talesprog barnet oplever, jo hurtigere begynder det at pludre.

I zonen er der opsat folietekst, som opmuntrer til velkendte fagte-sange foruden enkle pointer om sprogstimulering, der tilbyder aha-oplevelser til de voksne, fx *"Vidste du, at børns sprogudvikling starter med øjnene og evnen til at følge blikretning?"*.

I zonen er også flyers i A5-format som giver mere information om børns sprogtiltagelse mv., fx med reklame for Københavns Bibliotekers digitale nyhedsbrevsserie *"Fra sprog til bog 0-1 år"* eller tips og tricks til at bruge sproget i hverdagen.

Biblioteksmaterialer

Børnemålgruppen er ikke særlig mobil, hvorfor de og deres voksne opholder sig i zonen i længere tid ad gangen. Biblioteksmaterialerne er derfor placeret inde i zonen, så de eksponeres bedst muligt for målgruppen. Materialerne har to placeringer som afhænger af, hvem de skal appellere til – en bogvæg i voksenhøjde, og en robust gulvkrybbe i børnehøjde:

- **6 væghængte reolfag der strækker sig over en hel væg**

På Børneetagen er afsat 5 fag til pegebøger og 1 fag til bøger målrettet forældre på barsel, fx om babymassage, barnets udvikling og sprogstimulering. Hvert fag rummer 4 dybe skråhylder. Reolen er i voksenhøjde og uden for barnets rækkevidde for at undgå rod og lette logistik. Her står pegebøgerne forsidevendte og efter serie (ikke alfabetisk), så de lækre forsider kan friste de voksne.

- **1 gulvkrybbe som rummer et udvalg af de mest slidstærke og solide pegebøger**

Den lave krybbe inviterer børnene til at røre og rode i bøgerne, så de kan blive fortrolige med dem – en essentiel start på læsning.

Aktiviteter

Målrettede aktiviteter

Lydengen er særligt indrettet til aktiviteten *"Baby Bogklub"* (hverdag). Aktiviteten er målrettet forældre på barsel og kræver et blødt leje til børnene, nyvaskede knitrebøger og plads til 6 børn + 6 voksne. Plinten giver en naturlig afgrænsning i rummet – et samlingspunkt, hvor forældrene kan lytte fokuseret til bogklubværten samtidig med, at de kan holde styr på deres tumling.

Pop up-aktiviteter

Zonen er et fast tilbud til daginstitutioner og barselsforældre (hverdag) samt børnefamilier (weekend), hvor der kan afvikles pop-up-aktiviteter ved en Børnevært, fx:

- Bobles-tumleelementer tages frem fra skab ved baby-bassinet til en spontan snak med småbørnsforældre om motorik og tidlig sprogstimulering samt udvalgte digitale tilbud fra biblioteket.

Aktive elementer

Elementer med en iboende aktivitet, som zonens besøgende selv kan tage initiativ til:

- Aktivitetstavler og kæmpe timeglas stimulerer koordineringsevnen hos barnet, som er en forudsætning for at kunne lære at læse.
- En stor loftslampe hvis udsmykning sætter gang i velkendte fagsange og -lege.
- Motiver af børns hverdagssituationer i stor skala inspirerer den voksne til at tale om tingene og igangsætter samtaler mellem barn og voksen.
- Føle-elementer, hvor pels og læder er indlagt i felter udskåret som bogstaverne "Y" og "U".
- Et lille spejl i gulvhøjde er indbygget i afskærmningsvæggen under vinduet. Det er kun synligt for børn, der kravler eller kryber, og sætter gang i 'tit-tit-bøh' leg hos barnet, som voksne sætter ord på.

Lydengen _for de helt små

Økonomi

Samlet pris for zonen:
ca. 220.000,- ex moms

Lydengen _Elementer

RUMMET

De brede, horisontale elementer danner et lavt opholdsrum, der understreger, at zonen er en eng og et område for de helt små børn.

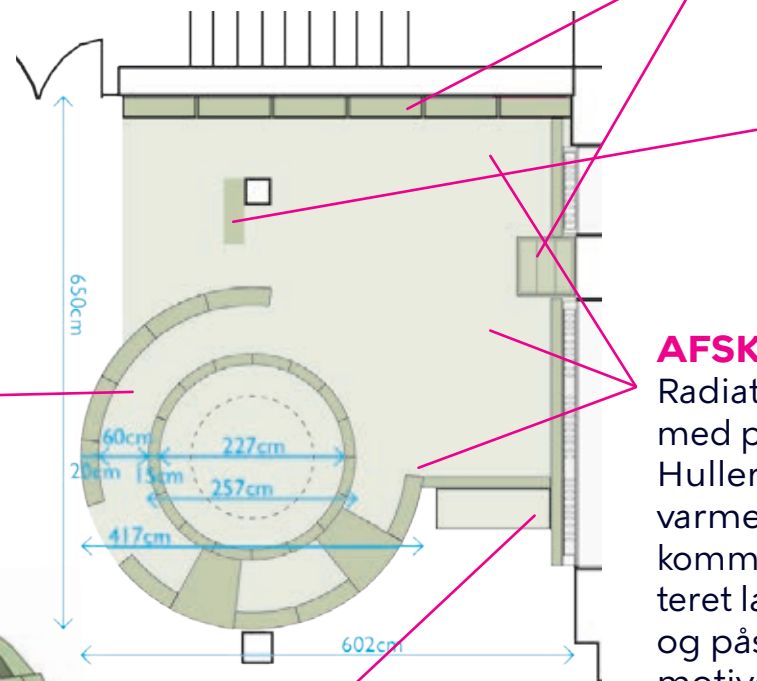
REOLER & KRYBBE

Zonen har en bogvæg med hylder i voksenhøjde og en gulvkrybbe i børnehøjde. Der er bygget en "kasse" under hylderne, så børn ikke støder hovedet på en hylde-kant. Gulvkrybben er bygget ind i faldunderlaget af sikkerhedshensyn, så den står helt fast og kan holde til, at børn kravler op i den.

RUNDE PLINT, BABY-BASSIN OG FALDUNDERLAG

Konstruktionen i midten er opbygget af en række krumme plinte, der danner to ringe. Den inderste (Ø227 cm) er en ubrudt ring, der danner kreds om en stor madras og udgør et "babybassin". Den yderste (Ø417 cm) er afbrudt og har en lille åbning ind fra gangarealet og en større, der åbner sig ud mod resten af zonen. Den yderste ring både skærmer de små og udfordrer dem motorisk. De krumme plinte springer i niveau fra 15-35 cm i højden. Konstruktionen er bygget af birkekrydsfinerplader spændt ud på et træskelet. Der er faldunderlag i hele zonen – også mellem ringene – se plantegningens lysegrønne flade.

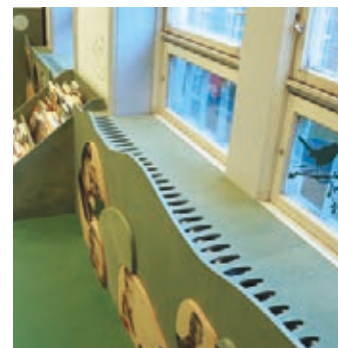

ZONEBOGSTAV

"E" – et stort rumlig træbogstav står ved zonen indgang og byder velkommen. Print med naturmotiv og introtekst til zonen.

AFSKÆRMNINGSVÆGGE

Radiatoren under vinduerne er afskærmet med plader med ventilationshuller foroven. Hullerne har den helt rette størrelse, så varmen kan stige op, men bøgerne ikke kommer derned. Foran radiatoren er monteret lave vægge med bølget kant foroven og påsatte plader i relief, udsmykket med motiver og føleelementer.

LAMPE

Den store lampeskærm (Ø150 cm) er ophængt over "babybassinet" og fanger blikket hos de små, der ligger på ryggen og kigger op. Den har en bundplade, der sørger for, at den ikke blænder. Den er med til at samle rummet omkring bassinet.

OPBEVARING

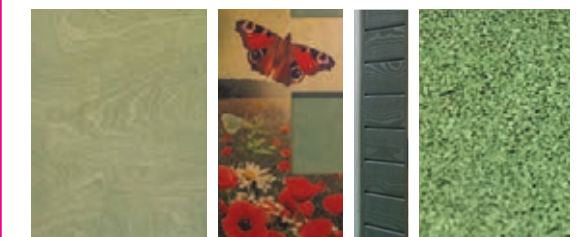
I udkanten af zonen står et skab med hylder, som giver plads til opbevaring af rekvisitter til zonen aktiviteter, så det er let at finde frem og afvikle aktiviteten. Skabet har lås på og er kun tilgængeligt for personale.

AKTIVITETSTAVLER

På kassen under hylderne er der ophængt præfabrikerede aktivitetstavler, som passer til omgivelserne i farve og motiver.

MATERIALER & FARVER

- Birkekrydsfiner-plader eller planker på trækonstruktion, olieret med grøn pigment, (NCS S 3020-G30Y): krybbe, skab, afskærmningsvægge, cirkelplint, zonebogstav og kassevæg under hylder
- Faldunderlag, PolyPlay gummiasfalt, *Reseda green*, finkornet 1-3mm, fra Ergofloor
- Print på birkekrydsfiner: front på zonebogstavet og plader på afskærmningsvægge
- Øvrige materialer: pels og læder på føle-elementer

Lydengen _Formidlingsgreb

ZONEOVERSKRIFT

Hvor I kan sanse og sætte lyd på omgivelserne.

I lydengen kan børn og voksne:

- **Lytte og tale** – voksne finder inspiration til at lave forskellige lyde og tale med barnet som lytter og pludrer
- **Se** på billeder, bogstaver og pegebøger
- **Pege** på billeder og bogstaver
- **Føle** på bogstavernes form og materiale

FØLE OG UDFORSKE

- Føle-elementer: udfræsede bogstaver i plade med indhold der kan udskiftes, fx pels, læder, sandpapir mv.
- Aktivitetstavler og timeglas der afgiver lyd og stimulerer koordineringsevnen.
- Bobles motorik og sanselegetøj i skum som kan tages frem fra skabet.

FORMIDLING TIL VOKSNE

- Zonebogstav med introtekst om zonen og tanken bag til den særligt interesserede voksne.
- Folietekst på væggen med enkle "Vidste du at"-pointer.
- A5-flyers med gode råd om sprogstimulering og læsning mm.

Børns sprogudvikling starter med øjnene og evnen til at følge blikretning.

Rim og fagtesange hjælper børn med at lære ord.

SAMTALESTARTERE

Billeder med velkendte motiver

Billeder af børns hverdagssituationer eller dyr på afskærmningsvægge eller indersiden af baby-bassinet skal inspirere til samtaler mellem barn og voksen, som vi kender det fra pegebøger.

Spejl

Et lille rundt spejl er indbygget i gulvhøjde i afskærmningsvæggen, så børn der endnu kun kryber eller kravler, kan betragte sig selv og sin mimik' og lege tit-tit-bøh', som voksne sætter ord på.

Lampe med fagtesange

Lampeskærmen er hvid udenpå, mens der på indersiden er trykt sætninger fra populære fagtesange med motiver, der passer til. Sange og motiver er mest synlige fra Lydengens bassin. Teksten inspirerer de voksne til sanglege, og hos barnet knyttes motiv til sang, så ordene får mening.

bogstavkilden

Hvor I kan lege med bogstavernes lyde, former og ord

Mange børn har en naturlig interesse for bogstaver og hvad de kan bruges til. I begyndelsen er børn mest optaget af bogstavernes former, men efterhånden vil de også synes, at lydene er interessante, så det bliver muligt at stave og læse korte ord. I Bogstavkilden kan man lege med alle sine yndlingsbogstaver – det er kun alfabetet og fantasien, der sætter grænser.

Formål

Bogstavskilden er en bogstavsbyggeplads, hvor børn stifter bekendtskab med alfabetet og bogstavernes form via Bobles skumbogstaver. Zonen danner ramme for læring gennem leg og bevægelse og understøtter barnets sprogtilegnelse ved at koble bogstavernes lyde og former.

Målgruppe

Bogstavkilden henvender sig primært til de 2-5 årige. En alder hvor børn ofte er begyndt at interessere sig for bogstaver - først deres udseende og form samt deres lyd, og dernæst det selv at gengive og skrive dem. Barnet er i den delvist alfabetiske fase og kobler taktilitet med ordafkodning på vej mod automatisk ordgenkendelse.

Rum og form

Zonen er bygget op om skumbogstaverne, der myldrer frem, som sprang de ud af en kilde. "Brønden" er zonens mest markante element og bidrager til aktivitet og bevægelse. Den udgøres af et opbevaringsbassin til små skumbogstaver, der er omgivet af en trappe, rutsjebane og klatrevæg – alt sammen i børnehøjde. Gulvet omkring "Brønden" er belagt med faldunderlag formet som en dråbe.

Zonen indrammes af en krum væg i træ, hvor skumbogstaver kan stilles på hylder. På bagsiden udstilles frontvendte billedbøger. Ud over disse to funktioner sikrer væggen, at bogstaverne holdes inden for zonen. Bogstaverne matcher zonens farver, så det også er let at afkode, hvor de hører hjemme. Væggen er i børnehøjde, hvilket giver børnene en fornemmelse af "rum i rummet", mens de voksne kan se henover og danne sig et overblik.

I modsatte ende af "Brønden" finder man "Vandslangen" – en lang hinkerude med alfabetet, der bugter sig gennem rummet. Her kan børn hoppe-stave sit navn eller lægge skumbogstaver på 1:1. Mellem disse to meget dynamiske zoner, står et aflangt byggebord placeret på tværs af zonen, så det forhindrer børn i at spæne frem og tilbage. Ved byggebordet kan skumbogstaverne opstilles og gennem en gennemsigtig plade i midten, er der mulighed for at se ord og bogstaver spejlvendt.

Der er også tre karnapper i Bogstavkilden, som er trukket lidt væk fra de aktive elementer. I hver karnap er placeret en bogstavsbænk, hvor der er mere ro til at tale eller læse højt.

Formidling

Forskning viser, at børn lærer bedre, når de bruger deres krop og sanseapparat. Bogstaverne er derfor iscenesat i et fysisk landskab, som indbyder til interaktion og bevægelse. Barnet kan sammen med sin voksne ledsager tumle, bygge og skrive med skumbogstaver, og den voksne kan bidrage med sin viden om bogstavernes lyd og potentiale. De kan føle sig frem og opleve, hvordan bogstaver ser forskellige ud, når man vender og drejer dem, når "d" bliver til "b" eller "u" bliver til "n". Legen skaber en kropslig fortrolighed med alfabetet - med bogstavernes form, lyd og betydning.

Det er nødvendigt med konkrete opfordringer til, hvad man kan lave i zonen, for at undgå at den bliver til en legeplads uden kobling til formålet. De voksne skal engageres, så der kommer gang i snakken om ord og bogstaver. Det er søgt løst med inviterende småopgaver, der sætter gang i (sprogstimulerende) leg - sat op på væggene med folie og prints:

- Uden ord, baseret på intuitive, ordløse og visuelle opfordringer inviterer billeder af bogstaver og dyr mv. til at bygge ord med skumbogstaver på den krumme væg. Her er mulighed for at lege med rim eller finde det skumbogstav, der matcher bogstavet på væggen.
- Opgaver formuleret som spørgsmål sætter gang i lege med timeglasset. Her kan man fx stave eller rydde bogstaver op på tid.
- Rim, remser og ordsprog som voksne kan læse op og gentage med barnet.
- Enkle pointer til voksne som fortæller, hvorfor det er vigtigt at træne lyde med barnet.

Biblioteksmaterialer i zonen

Der udstilles bøger med rim, remser og fagtesange i tilknytning til zonen. Her finder de voksne bøger, som er gode til at understøtte barnets sprogtilegnelse fra 2-5 år - og som er hyggelige at læse sammen. Bøgerne udstilles ikke inde i zonen. På Hovedbiblioteket har tidligere erfaringer vist os, at det ikke egner sig at have bøger og

skumbogstaver for tæt på hinanden, da bøgerne bliver til legetøj på lige fod med bogstaverne. Bøgerne går i stykker, det ser rodet ud og gør det svært at finde en specifik bog for forældre og personale. Der udstilles billedbøger på bagsiden af zonen lange krumme og lige vægforløb. Bogforsiderne danner tilsammen en lang frise af kulørte, indbydende illustrationer. Her er ro til at ose og udvælge bøger til hjemlån. Her udstilles også bogpakker med billedbøger om populære emner for aldersgruppen - dyr, biler, suttetop, pottetræning mv. Desuden udstilles bøger på et stort udstillingspodie placeret ved en af zonen indgange, så de også kan ses inde fra zonen.

Aktiviteter

Målrettede aktiviteter

Bogstavkilden er særligt velegnet til målrettede aktiviteter, som henvender sig til mindre børnehavegrupper (hverdage) og børnefamilier (weekend). Børneværten tager imod en børnehavegruppe til en snak om bogstaver og deres form, og sammen synger de alfabetsangen. Børnene stilles en enkel opgave på tid vha. timeglasset.

I udvalgte weekender tager en bObles-ekspert eller ergoterapeut imod børnefamilier for at vise og fortælle, hvad skumelementerne kan bruges til, og hvordan de stimulerer læring igennem motorik og sanser med særligt fokus på sprogstimulering.

De målrettede aktiviteter foregår i området for "Vandslangen".

Pop up-aktiviteter

Zonen er et fast tilbud til daginstitutioner (hverdage) og børnefamilier (weekend), hvor der kan afvikles pop-up aktiviteter, fx:

- Børneværten sætter børnene i gang med en eller flere af zonens iboende aktiviteter, fx beder børnene om at hjælpes ad med at lægge bogstaver ud på bogstavslangen eller smide bogstaver op i "Brønden" på tid vha. timeglasset.

Aktive elementer

Elementer med en iboende aktivitet, som zonens besøgende selv kan tage initiativ til:

- Vandslangen er en lang hinkerude med bogstaver i stedet for tal. Her kan man hoppe-stave sit navn, øve sig på alfabet-sangen eller lægge skumbogstaver på.
- Timeglasset har en stimulerende, rislende lyd og kan sætte gang i alverdens lege på tid.
- Et byggebord, hvor man kan skrive med skumbogstaver. En gennemsigtig plade gør det muligt at se ord og bogstaver både ret- og spejlvendt.
- Vægge med hylder, som man kan sætte skumbogstaver på og på den måde skabe ord.
- Et bølgende forvrængningsspejl indsat i zonebogstavet "b", hvor man kan spejle sig og bliver opmærksom på sin egen og andres form – en spejling af, at man i zonen arbejder med bogstavernes former.
- Bogstavsbænke udformet som "D", "P" og "i" er udsmykket med billeder og ord, der passer til. "D"-bænken har sjove billeddannende ordsprog med 'Dråbe', som voksne og børn kan udlægge sammen. Der er kendte og mindre velkendte sammensatte ord, som indeholder 'perle' på "P"-bænken. Mens "i"-bænken har påtrykt ord, som alle starter med i.

Bogstavkilden _for de yngste

Økonomi

Samlet pris for zonen:

ca. 515.000,- ex moms (zonen ekskl. bogstaver: ca 290.000,-)

Bogstavkilden _Elementer

RUMMET

Den langstrakte zone er skærmet mod resten af landskabet med lave vægge, mens en åbning i hver ende giver adgang til zonen. De bølgede former understreger det vandige univers – en kilde hvorfra bogstaver og sprog vælder ud.

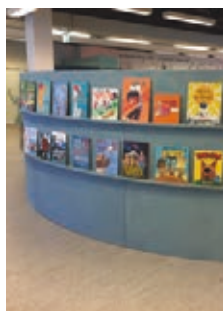
ZONEBOGSTAV

"b" – et stort træbogstav står ved zonen indgang og byder velkommen. Print med bølgemotiv og introtekst til zonen. På bogstavets nedstreg, er indsat et bølget forvrængningsspejl. Helt små børn kan kravle igennem hullet i bogstavet.

BRØNDEN

"Brønden" er bygget af mdf-plader spændt ud på en solid trækonstruktion. Dens midte er et opbevaringsbassin til skumbogstaver omgivet af en trappe, der fører op til et lille plateau med en rutsjebane, der fører ned. Denne samling af funktioner bringer bevægelse ind omkring handlingen med at tage bogstaver op fra og ned i bassinet oppefra eller nedefra. Små børn kan også 'bade i bogstaver' nede i bassinet.

En plankebeklædt, 150cm høj væg skærmer plateauet. På dens yderside er monteret klatregreb, så børn kan klatre op for at sætte bogstaver. Væggens højde kræver 150 cm til de omgivende elementer af sikkerhedshensyn samt faldunderlag, der er lagt med gummiasfalt i en dråbeform.

AFSKÆRMNINGSVÆGGE

Den krumme væg består af fem ens moduler. Sammen med de to lige vægge ved søjlerne danner de et langt hyldeforløb på både inder- og yderside. Ydersidens hylder anvendes til frontvendte bøger ud mod ganglinjen. Hylterne har et indhak i ståfladen, som sikrer, at bogen ikke glider. Nederste hylde sidder højt for at undgå, at børn begynder at klatre på væggen, men også for at tage hensyn til opsætning/fremfinding. På indersiden er tre mere tætsiddende hylder i en afstand, der passer til højden på de små skumbogstaver. Hyldens ståflade er glat.

UDSTILLINGSPODIE

Et udstillingspodie står ved den ene åbning, så bøgerne ses inde fra zonen. Podiet er opbygget af kvadratiske kasser – nogle med åbne sider, nogle helt lukkede og i forskellige højder. Bøgerne kan stilles på flere måder (stakke, bogstøtter mv.) og opleves i flere "øjnehøjder". Der er også indtænkt plads til opfyldningsbøger. Podiet har en høj sokkel, som kan påføres folietekst, og der kan udstilles bøger i småbørnshøjde på soklens kant.

VANDSLANGEN

En vandstrøm fra kilden bugter sig gennem zonen som en slange fyldt med alfabetet. "Vandslangen" er en hinkerude i gulvfolie med ekstra kraftigt beskyttelseslag og oversize kant for længere holdbarhed.

BYGGEBOARD

Byggebordets ståhøjde passer til et mindre barn og en voksen, der sidder på hug eller bruger et skumbogstav som skammel. Midt i bordet er en tyk transparent akrylplade som en lille væg. Herpå er en hylde, som man kan stille små skumbogstaver på og under. Står man på hver sin side af vægpladen, ses bogstaverne enten ret- eller spejlvendt. For enden af bordet er en kasse til opbevaring af skumbogstaver, så de er tæt på, når man skal bruge dem. Det gør det desuden let at rydde op, ved blot at skrabte bogstaverne langs bordfladen og ned i kassen.

BOGSTAVSBÆNKE

I zonen tre karnapper står en bæk udformet som et bogstav: "D", "P" og "i". Her indbydes til et mere roligt samvær. Børn kan putte skumbogstaver i hullerne i "D" og "P" eller kravle ned i og op af dem. Det understøtter barnets sprogtilegnelse, når de kropsligt erfarer, at nogle bogstaver har huller og derigennem lærer bogstavets form at kende.

MATERIALER OG FARVER

- Birkekrydsfiner og planker på trækonstruktion, olieret med blå pigment, (NCS S 2020-B): byggebord, zonebogstav, afskærmningsvægge, og bogstavs-bænke
- Mdf på trækonstruktion, sprøjtelakeret, blå, (NCS S 2020-B): 'Brønden's indre (bassin, plateau, trappe og rutsjebane) og udstillingspodie-kasser
- Sort mdf, lakeret: udstillingspodiets sokkel
- Gulvfolie: 'Vandslangen'
- Skumbogstaver fra bObles, specialfremstilling i blå
- Faldunderlag af PolyPlay gummiasfalt, Pearl, (finkornet 1-3 mm) fra Ergofloor

Bogstavkilden _Formidlingsgreb

ZONEOVERSKRIFT

Hvor I kan lege med bogstavernes lyde, former og ord

I Bogstavkilden kan børn og voksne:

- **Se og forstå**, når de vender og drejer skumbogstaverne og oplever dem fra nye vinkler
- **Bevæge sig** med bogstaver – bygge, lege og tumle
- **Sanse og føle** bogstaver og deres form

SKUMBOGSTAVER

Fra A-Å. Vokaler (mørke) og konsonanter (lyse).

VANDSLANGEN

"Vandslangen" er en hinkerude med alfabetet fra A til Å. Slangen viser bogstavernes rækkefølge og forskellen mellem vokaler (mørke) og konsonanter (lyse). Farve- og størrelsesforholdet til skumbogstaverne er 1:1. Barnet mærker på egen krop alfabetets længde og afstanden fra bogstav til bogstav. Barnet kan hinke alfabetsangen, hoppe-stave sit navn eller lægge skumbogstaver på 1:1. Man kan også se på slangen, hvordan bogstaver ser ud retvendt, mens det kan vende på alle leder og kanter, når man står med det i hånden.

BOGSTAVLEG

Der er også plads til leg med bogstaver, deres betydning og lyde på indersiden af de krumme afskærmningsvægge. Væggen har hylder, som man kan stille skumbogstaver på. Billeder af bogstaver og naturmotiver inviterer til dialog om bogstavets form og lyd samt koblingen mellem ord og billeder. En række tekster opfordrer til små handlinger, fx at rime på et ord, finde sit forbogstav eller et skumbogstav, der matcher bogstavet på væggen

FORMIDLING TIL VOKSNE

- Zonebogstav med introtekst om zonen og tanken bag til den særligt interesserede voksne. Leg med bogstavet "b" som skifter betydning, når det ses bagfra og bliver til "d" – retning har betydning for, hvordan bogstavet afkodes.
- Folietekst på væggen med enkle "Vidste du at"-pointer.
- Folietekst og skilte med rim og remser på væggen fx "En lille frø i mosen sad".

Rim og remser gør børn mere opmærksomme på sprogets lyde.

SAMTALESTARTERE

Udforsk bogstavernes form

Byg og skriv med skumbogstaver ved Byggebordet. Stil dem op ad den gennemsigtige væg og se på dem fra den ene og derefter fra den anden side af væggen.

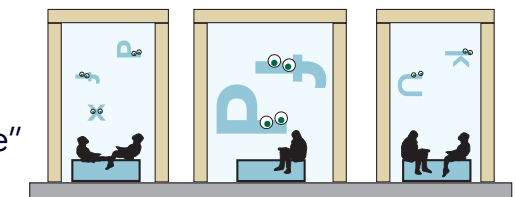
Opgaver på tid

Over timeglassene hænger forslag til lege:

- Put alle de løse bogstaver op i bassinet på tid (oprydningsleg).
- Find bestemte bogstaver frem på tid.

Bogstavsdyr

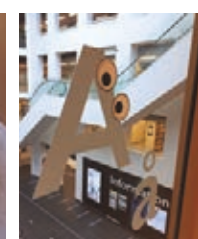
På ruderne i karnapperne er opsat udskårne bogstavsfolier, der ligesom de fysiske skumbogstaver er vendt og drejet. Bogstaverne har fået øjne for at levendegøre dem og sætte gang i fantasien og samtale om ligheden mellem dyr og bogstaver.

Bogstavssiddemøbler med tekst

Bogstavbænkene er udsmykket med ord (print på pladen), som børn og voksne kan udforske sammen. De kan tale om ordene, gætte deres betydning eller selv komme på flere ord:

- "D": billeddannende ordsprog med "dråbe"
- "P": sammensatte ord der består af ordet "perle"
- "i": ord der starter med bogstavet "i"

Op & Ned Skoven

Hvor I kan bevæge jer som ord

Når børn opbygger et ordforråd, foregår det først langsomt og så hurtigere og hurtigere. Jo flere ord man kender, jo nemmere er det at regne betydningen af andre ord ud. Nye ord huskes dog allerbedst, hvis man aktiverer flere sanser, mens man lærer dem – og det er nøjagtig, hvad man kan gøre i Op&NedSkoven.

Formål

Barnet opnår kropslig forståelse af sproglige abstraktioner, når det træner forholdsord gennem motorisk leg i Op&NedSkoven. Zonen understøtter barnets læring ved at koble ord til konkrete handlinger og bevægelser.

Målgruppe

Zonen er for de 2 til 5-årige og deres voksne. Barnet er i den delvist alfabetiske fase og kobler taktilitet med ordafkodning på vej mod automatisk ordgenkendelse.

Rum og form

Zonen er udformet, så børn kan 'bevæge sig som forholdsord': børnene bevæger sig gennem fysiske forhindringer, og udfører derved ordene, som er sat på inventar og gulv med kraftig folie. Børnene kan:

- kravle **op** og **ned** ad stigen til "træhulen"
- opholde sig **i** træhulen eller **i** en af bukkebruse åbningerne
- krybe **gennem** og være **under** "træhulen"
- sno sig **gennem** eller **rundt om** det store "m"
- kravle hen **mod** og **over** træroden (plint)
- gå **på** balancelarven (bom)

Elementerne er lave, så de ikke appellerer til de større børn, som vil finde forhindringerne for lette og kedelige at gennemføre.

Zonen har en aktiv og dynamisk ende med en myresti (folie på gulvet), der snor sig gennem rummet, en tunnel og træhulen samt en mere rolig og statisk ende med et siddeplateau. Et stort træbogstav "m" udgør sammen med en plint og krybber skellet. Plateauet er udformet som en cirkel af forskudte lagkageskiver i forskellig højde. Her kan familier eller små grupper slå sig ned på hver deres skive. Skiverne skaber små, parallelle intimsfærer, som muliggør, at flere grupper kan tage plads på samme tid.

På væggen ved siden af plateauet hænger spejle i geometriske former, der udfordrer barnets matematiske forståelse ved at introducere forskellige former og målebegreber. Her står også to store udstillingsmøbler (forsidedisplays) med en masse indbydende bogforsider. I modsatte ende står bøgerne udstillet i bogkrybber, hvor man kan bladre forsider under forskellige emner. Bøgerne står mere solidt i krybber ift. udstillingspodier, hvilket er en fordel i et aktivt område, hvor bøgerne ellers let vælter rundt.

Bøgerne er mere integreret i Op&NedSkoven ift. andre zoner; den fysiske udfoldelse følger en løbebane (myrestien), som omgives af materialer inden for rækkevidde. Der står et udstillingspodie ved zonen indgang uden for myrestiens løbebane.

Formidling

Det er vigtigt, at ordene kobles til aktiviteter, så zonen ikke bliver til en legeplads uden kobling til formålet. Forholdsordene er opsat i stor skrift (folie), lige hvor handlingen kan udføres. Folieteksterne

lægger op til, at de voksne sætter ord på barnets bevægelser og handlinger undervejs i legen. Børn og voksne får øjnene op for, at ord er noget, der omgiver os i alt, hvad vi gør. De taler om ordenes betydning med hinanden.

I zonen er der opsat folie med enkle pointer om sprogstimulering, der tilbyder ahaoplevelser til de voksne, fx "Ord skal høres og opleves mange gange i forskellige kontekster, før børn forstår dem".

Biblioteksmaterialer

Zonen indeholder billedbøger, billedfagbøger og find-bøger. Billedbøgerne står i krybber og er inddelt i brede og populære emner, fx "Drager, feer og magi" og "Dyr og dinoer". Enkelte bøger er trukket op på hylder over krybberne. Krybberne er i børnehøjde med undtagelse af en høj krybbe, som henvender sig til voksne med svære emner om skilsmisse og sygdom mv. Der udstilles populære billedbogsserier på et udstillingspodie og billedfagbøger på to for-sidedisplays.

Aktiviteter

Op&NedSkoven er ikke beregnet til målrettede aktiviteter. Zonen grænser op til Ordbjerget, som er indrettet til det formål.

Pop-up aktiviteter

Zonen er et fast tilbud til daginstitutioner (hverdage) og børnefamilier (weekend), hvor der kan afvikles pop-up aktiviteter, fx:

- Halvkugleformede skumtrædesten (bObles) tages frem fra Lydengens skab og lægges på myrestien, så den bliver endnu mere udfordrende.
- Børneværten sætter gang i sprogstimulerende leg og viser børn og deres voksne, hvad skovdrejhjulet kan bruges til.
- Børneværten deler skattekort ud. Kortet illustrerer Op&NedSkoven og byder på fem små udfordringer i zonen, som børn og deres voksne kan løse og krydse af undervejs.

Aktive elementer

Elementer med en iboende aktivitet, som zonen besøgende selv kan tage initiativ til:

- Børn stiller sig inden i de tre Bukke Bruse og fornemmer størrelsesforholdet mellem de tre (lille, mellem og stor). Stimulerer den matematiske forståelse, som er en forudsætning for at lære læse.
- En myresti løber gennem zonen og har flere anvendelsesmuligheder – forhindringsbane, tælle myrer eller lege, at man er en flittig myre.
- Bevæg dig som ord – gå på opdagelse efter ord i zonen og gengiv bevægelsen, fx gennem tunnelen eller over træroden. Sprogstimulerende leg, der kobler ord og handling.
- Skovdrejhjulet sætter gang i sprogstimulerende leg og udfordrer fantasien. Hjulet drejes og foreslår skøre kombinationer, fx "liste som en sommerfugl" eller "hoppe som en ugle".
- Et stort "Ø" inde i træhulen lægger op til samtale om, hvad en ørentvist er for noget. Indeholder også billeder og børnebogscitater om krop og natur.
- En stor collage med ord og billeder om aftenpåfugleøjesommerfuglen læses højt for barnet og lægger op til en snak om sære og sammensatte ord.
- Bogstavet "m" i stor skala indeholder et målebånd i venstre side. Det lægger op til samtale om, hvilke af skovens dyr, barnet er på højde med – en mus, en ræv eller en hjort? Stimulerer barnets fantasi og matematiske forståelse.
- Opgaver på spejlvæggen udfordrer barnets matematiske forståelse, fx "hvor rund er du?" Barnet gør sig rund som en kugle og betragter sig selv i det runde spejl.

Op&Nedskoven _for de yngste

Økonomi

Samlet pris for zonen:
ca. 407.000,- ex moms

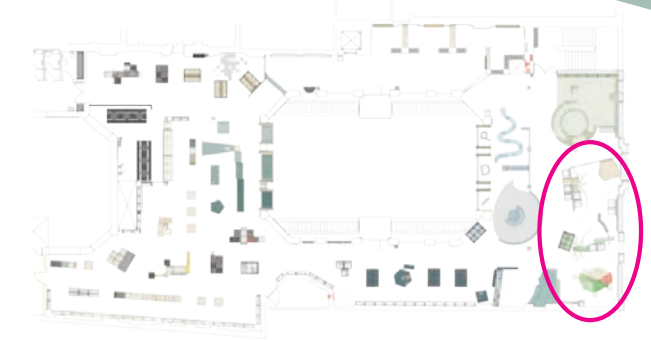

Op&NedSkoven _Elementer I

RUMMET

Zonen har en aktiv og dynamisk ende med myrestien, og en mere rolig og statisk ende med et sidde-plateau.

Zonen er indrettet på en måde, som lægger op til bevægelse og sprogstimulerende leg.

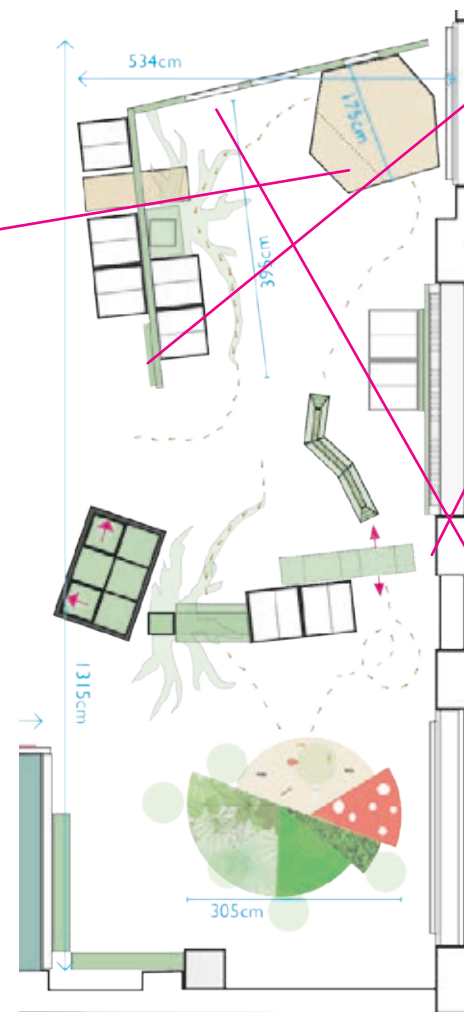
ZONEBOGSTAV

"S" – et stort træbogstav byder velkommen ved zonens indgang. Det er opsat på en bagvæg til bogskrybberne. Væggens udskæring følger S'et og understreger dets svungne form.

TRÆHULEN

Træhulen er udformet som et tårn med en lav stige til at kravle op og ned. Inde i hulen er der god plads til at sidde og snakke og læse. Der er lys i hulen, som glidende skifter farve. Et barn kan stikke hovedet ud gennem et hul i væggen, så det udefra ligner et egern (folie).

Der er også en hule under træet med to åbninger ud i zonen, som børn kan kravle/krybe igennem, samt en tredje åbning ude fra rummet gennem en udskæring i afskærmningsvæggen. Den nedre hules vægge har spejle monteret på skrå, som skaber et kalejdoskopisk rum, hvor man kan betragte sig selv fra flere vinkler. Spejleffekten udvider rummet, overrasker og gør børn nysgerrige.

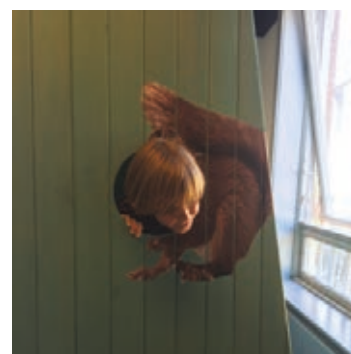
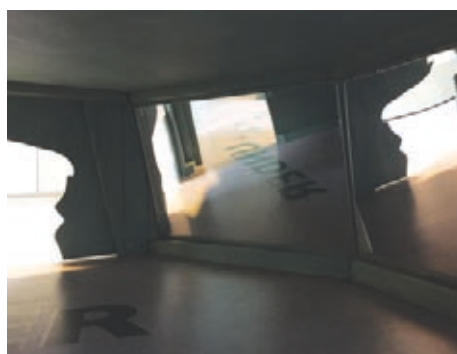
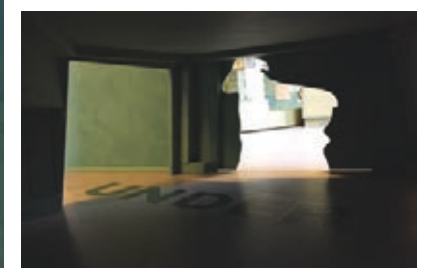
AFSKÆRMNING

Langs zonens ene ende er der opsat lave afskærmningsvægge med toppe udskåret som skov. Ud over at indramme zonen, danner de bagvægge for udstillingskrybberne. Over krybberne er der udstillingshylder til bogforsider. Radiatoren ud for balancelarven er også skærmet af, af sikkerhedshensyn. Radiatorskjuleren har ventilationshuller, så varmen kan stige op, men tilpasset, så bøgerne ikke kan puttes ned i.

DE TRE BUKKE BRUSE

Afskærmningsvæggen mod Lydengen har tre udskæringer formet som de tre Bukke Bruse. Børn kan stå inde i udskæringerne og afprøve de tre størrelser. Et oplagt sted til fotos af de små. Udskæringerne fungerer også som børneindgange til zonen fra Lydengen. Den Lille Bukke Bruse fører ind under træhulen.

Op&NedSkoven _Elementer II

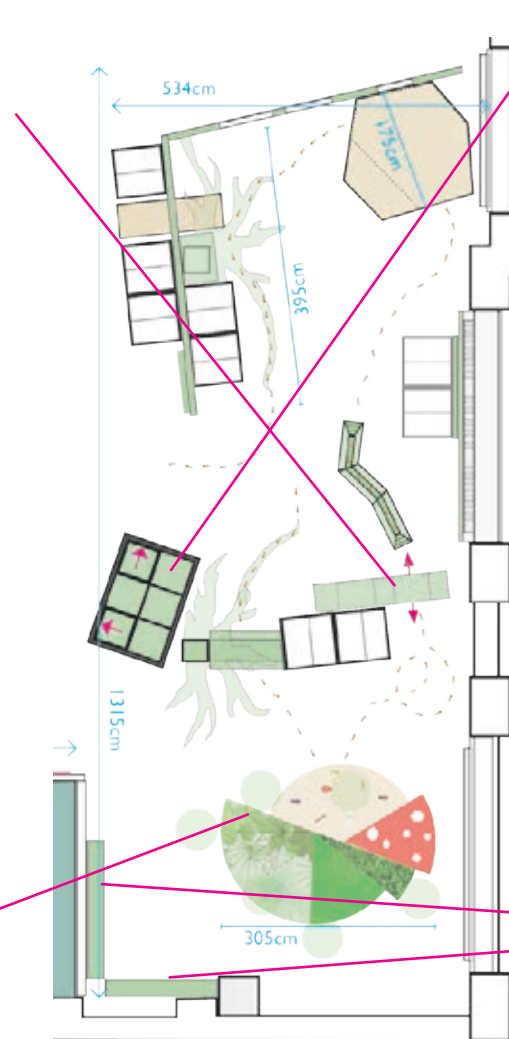
M'ET

Et stort "m" deler zonen i to. Bogstavet er fritstående og tredimensionelt. En balancelarve (bom) leder mod bogstavets ene bue, som man kan kravle igennem. På bogstavets venstre ben er et målebånd på 135 cm, hvor barnet kan måle sin højde og sammenligne med højden på skovens dyr. Båndets længde passer til målgruppen (2-5 år). Bogstavet "m" er desuden udsmykket med forskellige talord – fx million, milliard osv., som også kan sammenlignes.

UDSTILLINGSPODIE

Udstillingspodiet står i udkanten af zonen, uden for myrestiens løbebane. Podiet kan ses både indefra og udenfor zonen. Den er opbygget af kvadratiske kasser – nogle med åbne sider, nogle helt lukkede og i forskellige højder. Bøgerne kan stilles på flere måder (stakke, bogstøtter mv.) og opleves i forskellige "øjnehøjder". Der er indtænkt plads til opfyldningsbøger. Podiet har en høj sokkel, som kan udsmykkes med folietekst, og der kan udstilles bøger i småbørnshøjde på soklens kant.

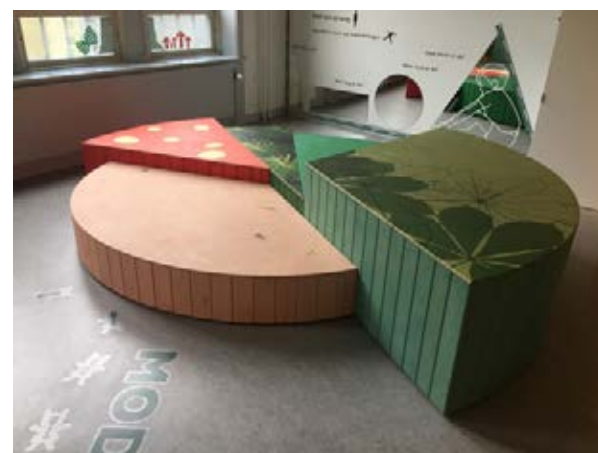

FORSIDEDISPLAYS

I hjørnet ved siddeplateauet er to udstillingsmøbler (forsidedisplays) med plads til en masse indbydende forsider. Placeringen gør det nemt at tage en bog og sætte sig til at læse. Hylderne er dybe, så bøgerne kan stå i lag. Det letter driften ift. udstillingspleje/opfyldning.

SIDDEPLATEAU

Siddeplateauet er udformet som en cirkel af forskudte lagkageskiver i forskellig højde. Her kan familier eller små grupper slå sig ned på hver deres skive. Skiverne skaber små, parallelle intimsfærer, som muliggør, at flere grupper kan tage plads på samme tid. Plateauet er udsmykket med direkte print på topfladerne, så det ikke kan pilles/kradses af. Over plateauet hænger en lille 'skov' af lamper, som sender lys ned gennem 'bladløvet'.

Op&NedSkoven _Elementer III

MYRESTIEN

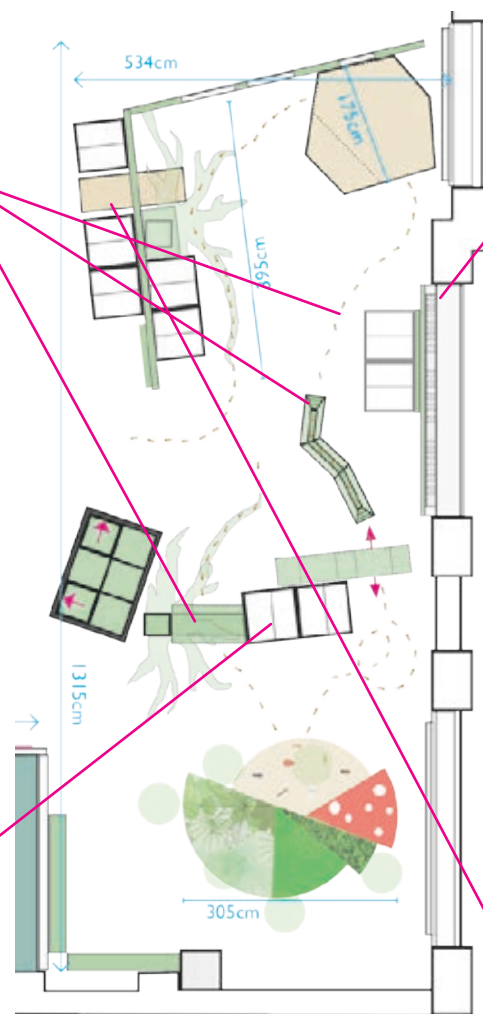
Et stisystem med skovmyrer (gulvfolie) fører gennem balanceøvelser og andre motoriske udfordringer. Myrestien går fra zonens indgang - forbi træhulen - hen over balancelarven (bom) - gennem det store "m" - op over træroden (plint) - og ender på et blad. Stien kan også tilgås fra tunnelen eller de tre Bukke Bruse åbninger. Myrene 'går' samme vej og angiver dermed retning for forløbet, så bevægelsen søges styret, og der undgås sammenstød af hurtige børn.

Balancelarven er en udfordrende balancebom med knæk og skrå flader. Plinten har klatregreb, så man kan få gang i både hænder og fødder. Zonens balanceudfordringer styrker de dele af hjernen, som vi også bruger til læsning.

BILLEDBOGSKRYBBER

Der er ni billedbogskrybber i zonen - otte lave og en i voksenhøjde. Over de lave krybber hænger udstillingshylder til bogforsider. Krybberne er inddelt i emner og rummer en stor mængde bøger. Der står opfyldningsbøger på de nederste hylder. Krybberne står langs siderne op ad de lave afskærmningsvægge - inden for rækkevidde, men uden at flette sig ind i myrestiens løbebane. Der er også krybber på ydersiden af afskærmningsvæggene, ud mod ganglinjen, så forbigående kan fristes af emner og forsider.

DREJEHJUL

Skovdrejehjulet består af to runde træplader monteret på et svejset stål-element. De to skiver har motiver printet direkte på pladen og kan drejes uafhængigt af hinanden. Hjulene er intuitive og kræver ikke en vejledning. Den yderste skive viser en række dyr, og den inderste viser piktogrammer af en person, der bevæger sig på forskellige måder. Hjulet lægger op til, at man udfører den kombination, som pilen peger på, fx "krybe som et egern". Hjulets mange kombinationsmuligheder sætter gang i fantasien og bringer et smil på læben - for hvordan laver man "en listende sommerfugl"?

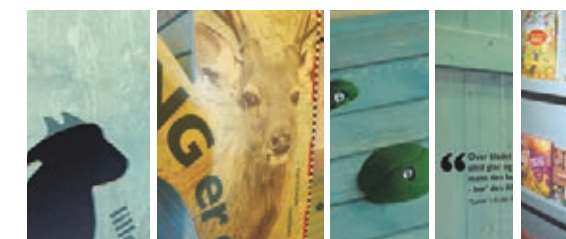

TRÆTUNNEL

En trætunnel skaber en lokkende børneindgang og fører fra ganglinjen ind til Op&NedSkoven, før man når den 'almindelige' indgang - børn elsker at gå på opdagelse og kravle gennem ting. Ordet "GENNEM" (gulvfolie) løber igennem tunnelen fra ganglinjen ind mod zonen.

MATERIALER OG FARVER

- Birkekrydsfiner/mdf/planker på trækonstruktion, olieret, grøn pigment (NCS S 3020-B90G): plint, balancebom, træhule, væg m. de tre Bukke Bruse, udstillingsvægge ved bogkrybber og stort "m"
- Sprøjtelakeret grøn (NCS S 3020-B90G): udstillingspodie-kasser og forsidedisplays
- Sort mdf, lakeret: sokkel til udstillingspodiet
- Farver siddeplateau: rød (NCS S 1070-Y90R), beige (NCS S 1515-Y80R), lysegrøn (NCS S 3020-B90G), mellemgrøn (NCS S 3050-G10Y) og mørkegrøn (NCS S 6030-G10Y)
- Print på birkekrydsfiner: stort "m" og 'S' og siddeplateau
- Gulvfolie: myresti
- "Sara" billedbogskrybber fra BCI
- Lakeret træ-tunnel: genbrug fra det gl. børnebibliotek

Op&NedSkoven _Formidlingsgreb I

ZONEOVERSKRIFT

Hvor I kan bevæge jer som ord.

I Op&NedSkoven kan børn og voksne:

- **Tænke** med kroppen gennem motorisk leg med ord og geometriske former
- **Bevæge sig** som forholdsord
- **Udfordre balancen** for derigennem at styrke de dele af hjernen, som bruges til læsning
- **Gå på opdagelse** efter nye læseoplevelser
- **Læse** i træhulen eller på fluesvampen.

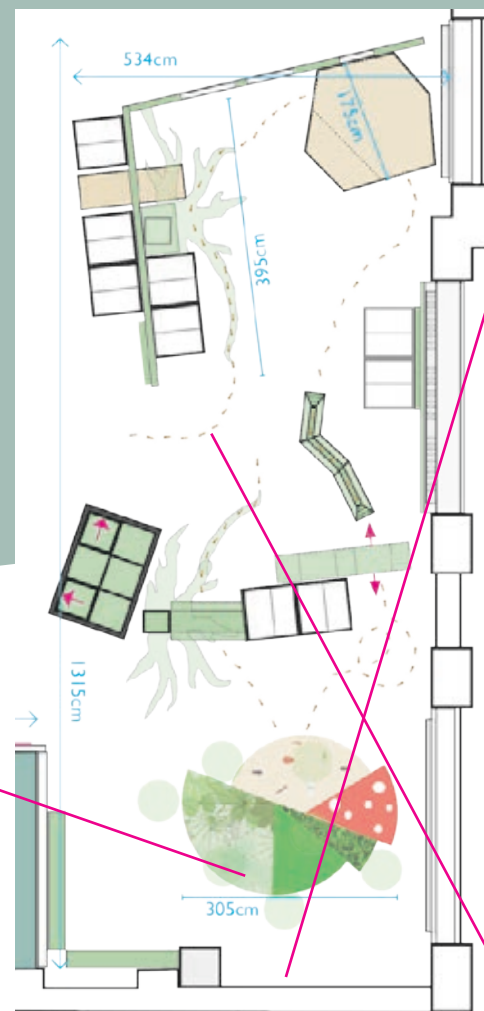

MOTIVER PÅ SIDDEPLATEAU

Det cirkelformede siddeplateau er udsmykket med motiver fra skovbunden (blade, fyrrenåle, insekter og fluesvamp). Motiverne er printet direkte på, så de ikke kan pilles af. Motiverne lægger op til samtale om, hvad man kan finde af ting og sager i skovbunden. Børn og deres voksne finder det motiv, som de foretrækker at sidde og læse på.

FORHOLDSORD

Børnene bevæger sig gennem fysiske forhindringer ved at følge ordene, som er sat på med kraftig folie (OP, NED, OVER, UNDER, GENNEM osv.). Folien skal inspirere de voksne til at sætte ord på barnets bevægelser og handlinger undervejs i legen. Børn og voksne får øjnene op for, at ord er noget, der omgiver os i alt, hvad vi gør - og til at tale med hinanden om ordenes betydning.

Et godt ordforråd smitter af på tilegnelsen af matematik og talforståelse.

SPEJLVÆG

Spejle udskåret i geometriske former er opsat på zonens endevæg. Her hænger også et alfabet, hvis bogstaver består af geometriske former samt remsen "Stor som et hus, lille som en mus...". Elementerne introducerer forskellige former og målebegreber, som udfordrer og udvider børns matematiske forståelse - fx "lang, stor, krum, trekant, cirkel". Barnet kan spejle sig i formen, hvis de følger den med kroppen: sætter sig som en trekant eller en cirkel. De prøver en forms karakteristika på egen krop: "en trekant er spids og kantet, en cirkel forsætter bare rundt og rundt" mm. Remsen kan læses højt af en voksen, mens barnet bruger kroppen til at efterligne bevægelserne.

MYRESTI

Børn kan følge myrestien og lege flittige myrer, som bevæger sig over, under og igennem ting på deres vej. Undervejs på ruten støder man på geometriske former med tal i, fx en cirkel med et 1-tal (en cirkel har én side) eller en sekskant med et 6-tal mv. Myrestien ender på et stort blad, som byder på nye udfordringer, fx at følge stien baglæns eller med lukkede øjne.

Op&NedSkoven _Formidlingsgreb II

SAMTALESTARTERE

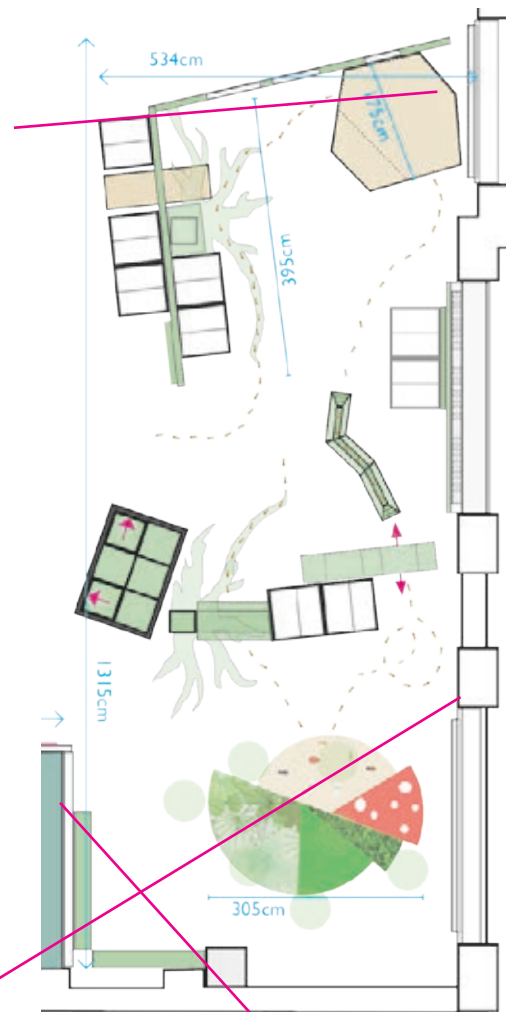
Ø

Et stort "Ø" inde i træhulen lægger op til samtale om, hvad en ørentvist er for noget. Der er billeder af ørentvister, der krible-krabler rundt ledsaget af en letlæselig tekst, der skal vække nysgerrighed ved at stille spørgsmål om, hvad man ved om ørentvisten. Der er desuden et par litteraturcitater om kroppen og naturen som oplæg til samtale barn-voksen.

A og C

På væggen hænger en stor collage med ord og billeder om aftenpåfugle/sommerfuglen. Collagen er indsat i silhuetten af et træ og handler om sommerfuglens udvikling fra æg til vinger. Bogstaverne "A" og "C" er fremhævet og henviser til sommerfuglens forbogstav og camouflage-evner. Collagen læses højt for barnet og lægger op til en snak om sære og sammensatte ord.

FORMIDLING TIL VOKSNE

- Zonebogstav med introtekst om zonen og tanken bag til den særligt interesserede voksne.
- Forholdsord på zonens elementer inspirerer de voksne til at sætte ord på barnets handlinger og bevægelser.
- Folietekst på væggen med enkle "Vidste du at"-pointer.

Børn skal høre meget sprog

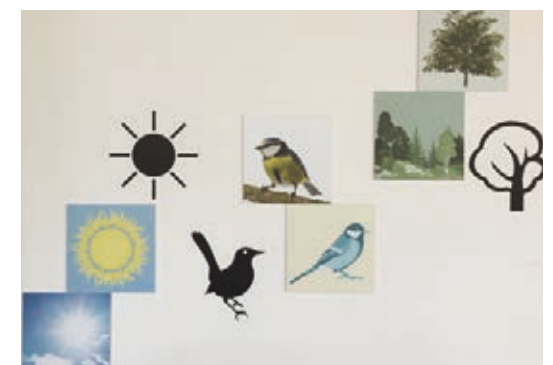
Barnet skal høre meget sprog, før de selv begynder at tale. Det har vi forsøgt at vise gennem to illustrationer med en bøtte, der fyldes ord i, og en bøtte, der flyder over af ord. Det har også betydning for børn med flere modersmål - for dem tager det ofte længere tid, før sproget flyder over, fordi der skal hældes på flere bølter på samme tid.

Ord er kontekstafhængige

Ord skal opleves mange gange og i forskellige kontekster, før man forstår dem. Børn undersøger ord ved at afgrænse, hvad de dækker - og ikke dækker over. Det kan derfor være en hjælp at opleve et ord eller en ting illustreret på forskellig vis i børnebøgerne. Vi har leget med denne pointe i zonens udsmykning og kombineret forskellige illustrationer af udvalgte ord (sol, fugl og træ).

En 1-årig i gennemsnit lærer ét nyt ord hver anden dag, mens en 8-årig i gennemsnit lærer 20 nye ord hver dag.

Hvor man kan være mange om læsningen

Ved Ordbjerget kan man samles, hvis man er flere. De yngste børn kan slå sig ned ved foden af bjerget og være med, når biblioteket inviterer til sjove aktiviteter. Eller de kan finde plads på den stejle bjergside for at læse højt eller gætte på, hvilke eventyr billederne på væggen mon stammer fra.

Formål

Ordbjerget danner ramme for højtlesning og dialogisk læsning for mindre børn – aktiviteter, hvor læsning er en fælles oplevelse. Sammen går børn og voksne på opdagelse i historien og kobler barnets egne erfaringer på – og øger sandsynligheden for, at barnet selv fortsætter med læsningen.

Målgruppe

Zonen er for mindre børn (ca. 0-6 år) og deres voksne ledsagere, som deltager i aktiviteter målrettet børnefamilier eller daginstitutioner. Zonen er en rolig læsekrog for børnefamilier, mellem de programsatte aktiviteter. Institutionsgrupper bruger zonen til samling på hverdage.

Rum og form

Ordbjerget er indrettet med uformelle siddepladser til børnefamilier og daginstitutioner, der deltager i aktiviteter. Den stationære sidde-trappe har niveauforskelle op mod en bagvæg. Niveauforskellene fungerer som i et amfiteater, hvor alle kan høre og se, hvad der foregår på gulvet. Trappen fungerer også som samlingsplads for institutionsgrupper, og som rolig læsekrog for familier (fx barn og forælder). Flere familier kan sidde på trappen samtidig – forskudte

fra hinanden på hvert sit trin.

På gulvet er der plads til skiftende siddeopstillinger med skumhynder eller -skamler. Hynderne hentes frem fra zonens skabsvæg og stilles op, så de passer til aktiviteten, fx i en tæt rundkreds til dialogisk læsning (intimitet) eller i en halvmåne til højtlesning (fokus). Skabsvæggen gemmer også på et skumbord, sprogkufferter og bløde skind til at sidde på. Skabsløsningen sikrer, at alt er lige ved hånden og gør det let at afvikle aktiviteter. Skummøblerne er lavet i EVA-skum og er lette at løfte.

Zonen er let afskærmet fra de nærliggende zoner.

Formidling

Ordbjerget er udsmykket med illustrationer på vægge og skabsfronter. Motiverne er brudstykker fra børneeventyr og giver anledning til at tale om, hvad motiverne forestiller, og hvor de mon stammer fra. Udfræsedede bogstaver på skabsfronterne giver visuelle og taktile oplevelser med ord.

Biblioteksmaterialer

Ordbjerget er beholdt aktiviteter og uden bøger. På den måde undgår vi, at bøgerne er utilgængelige, når der afholdes aktiviteter. Til gengæld udstilles der masser af bøger lige uden for zonen, som er lige til at låne med hjem.

Aktiviteter

Måltrettede aktiviteter

Ordbjerget er særligt indrettet til institutionsgrupper (hverdage) og børnefamilier (weekender). Her er plads til "Kufferthistorier", "Højtlæsning" og "Rimmakker".

De nævnte aktiviteter kræver plads til ca. 12 børn + 4 voksne.

Ved større aktiviteter benyttes Hovedbibliotekets arrangements-scene i stueetagen, "Salonen".

Pop up-aktiviteter

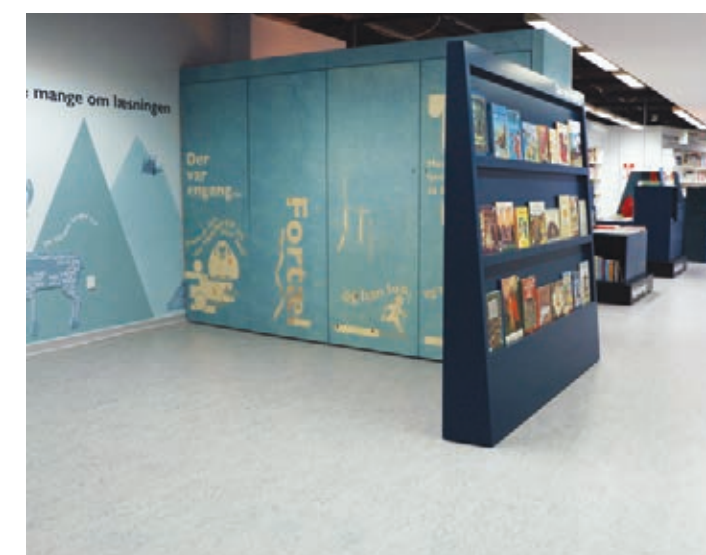
Zonen er et fast tilbud til daginstitutioner (hverdage) og børnefamilier (weekend), hvor der kan afvikles pop-up aktiviteter, fx;

- Højtlæsning. Børneværten finder en bog, der passer til de børn, som er på etagen lige nu og her, og læser højt.
- Børneværten laver alfabet-gymnastik med en institutionsgruppe på 3-4 børn + pædagog. Kan fx foregå så børnene siger deres navn højt en efter en, og værten læser højt fra bogen "Alfabet-atlet" af Salling/Gellert. Højtlæsningspassagerne vælges ud fra børnenes for bogstaver, og alle bruger deres krop til at gengive bogstaverne undervejs.

Aktive elementer

Elementer med en iboende aktivitet, som zonens besøgende selv kan tage initiativ til:

- Planchen "Lær bogstaverne med kroppen" giver forslag til, hvordan man kan lave bogstaver ved brug af kroppen. Øvelserne kan også udføres to personer sammen.
- Figurer på bjergvæggen og skabsvæggen lægger op til samtale om, hvad de forestiller, og hvilke eventyr, de mon stammer fra.
- Kronhjorten på væggen er fyldt med de mest brugte ord i det danske sprog. Lægger op til samtale om ordene, deres betydning, hvilke man kender og ikke kender.

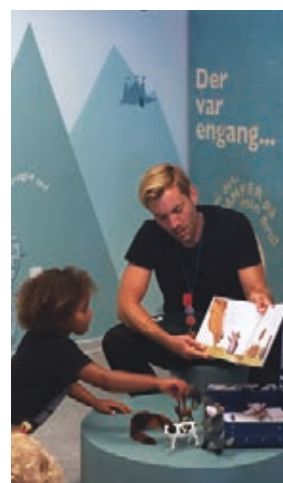
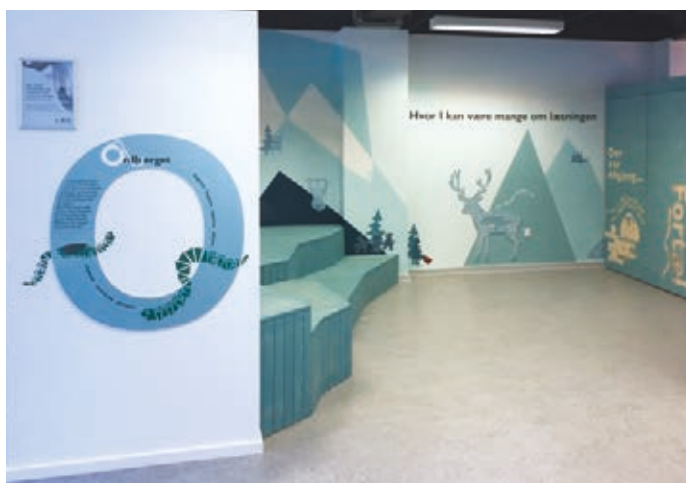

Ordbjerget _for de yngste

Økonomi

Samlet pris for zonen:

ca. 131.000,- (ekskl. hynder, hyndevogne, maling, skind mm)

Ordbjerget _Elementer

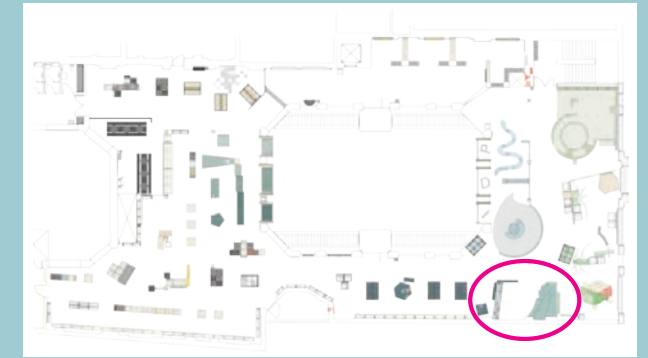
RUMMET

Zonen omkranses af vægge på alle fire sider med en bred åbning ud mod det øvrige rum. Det giver visuel og fysisk afskærmning fra omgivelserne. Der er gulvplads til aktiviteter samt mulighed for at klatre op på siddetrappen. Lærred og projektor kan monteres i loft, hvis behovet opstår.

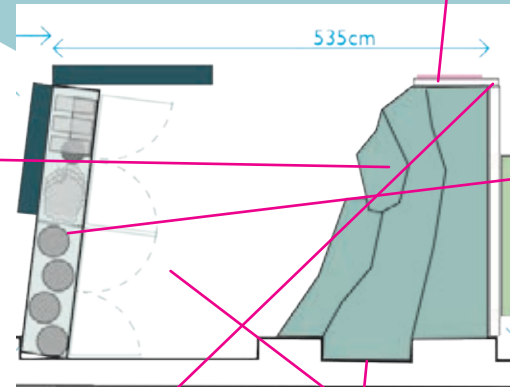
ZONEBOGSTAV

"O" – et stort bogstav hænger ved zonens indgang og byder velkommen. En orm gnaver sig gennem O'et i et ormehul. Udsmykket med ord, der starter med "o".

SIDDETRAPPE

Siddetrappens irregulære siddeplateauer krummer let, så trappen folder sig omkring scenegulvet ligesom et amfiteater. Formen sikrer, at alle kan se, hvad der foregår på gulvet. Trinene har forskellig højde, så både børn og ældre kan finde plads. Man kan kravle lidt op ad trappen - bjerget - og sætte sig til rette med bagvæggen som ryglæn i en tilbagetrasket og intim lille gruppe. I skabsvæggen ligger bløde skin, som personalet kan hente frem og lægge på trinene. Trappen er bygget på stedet af planker på trækonstruktion.

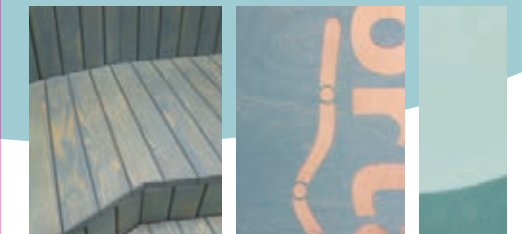

SKABSVÆG

En skabsvæg over for siddetrappen skærmer mod zonen Historievulkanen. Væggen består af fire store skabe og giver god opbevaringsplads til aktivitetsudstyr, så det er nemt at afvikle aktiviteter. Skabene har låse og er kun tilgængelige for personale. Der er fræsede ord og motiver i relief i skabslågerne.

MATERIALER OG FARVER

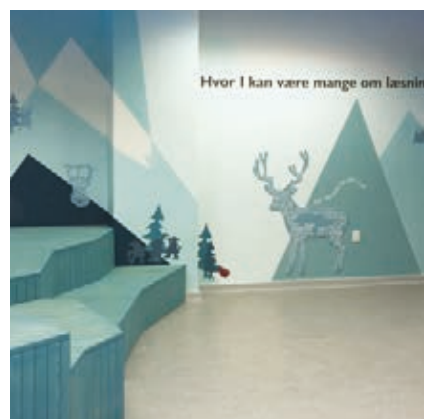

- Birkekrydsfiner-plader med fræsninger og planker på trækonstruktion olieret med blågrønt pigment (NCS S 2020-B40G): skabsfronter og sidde trappe
- Birkekrydsfiner, olieret: skabskabinetter
- Gipsvægge på trækonstruktion
- Hynder, skamler og bord i EVA-skum fra bObles
- Hyndeholdere fra BCI

AFSKÆRMNINGSVÆGGE

Siddetrappen omkranses bagtil og langs siden af en høj gipsvæg. Væggen skærmer, giver en følelse af tryghed og kan bruges som ryglæn.

BJERGLANDSKAB

Endevæggen er udsmykket med et stiliseret, malet bjerglandskab med små figurer.

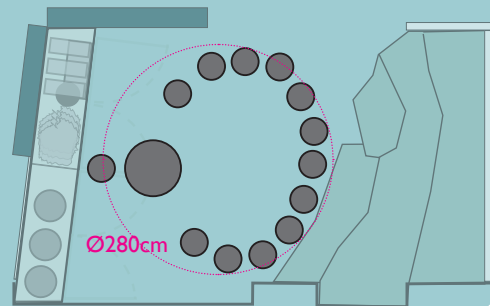
Ordbjerget _Formidlingsgreb

ZONEOVERSKRIFT

Hvor man kan være mange om læsningen

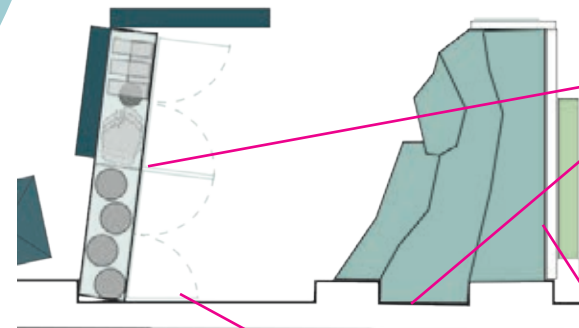
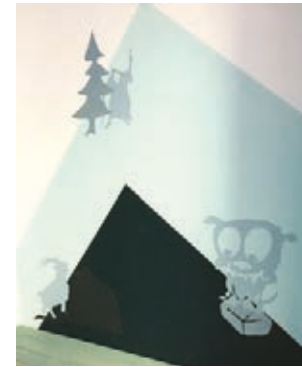
I Ordbjerget kan børn og voksne:

- **Lytte** til højtlesning ved en forælder eller børnevært
- **Samles og møde** andre børn til hyggelige aktiviteter om litteratur
- **Sidde** i fred og ro med en bog (når der ikke afvikles aktiviteter)
- **Se og tale** om ord og figurer på væggene
- **Bevæge sig** som bogstaver

FORMIDLING TIL VOKSNE

- Zonebogstav med introtekst om zonen og tanken bag til den særligt interesserede voksne.

SAMTALESTARTERE

Billedmotiver på væg og skabslåger

Figurer og motiver fra børneeventyr er opsat med udskåret folie på væggen og udfræset på skabslågerne. Motiverne lægger op til samtaler mellem barn og voksen om, hvad de forestiller, og hvilke eventyr de mon stammer fra. Der er mulighed for at føle på lågernes relieffer og følge bogstavernes form.

OPSTILLING MED HYNDER

Hynder og skamler kan stilles frem i flere variationer, som passer til graden af fokus, intimitet og interaktion for aktiviteten. "Kufferthistorier" gør fx brug af et bord med rekvisitter på, som børnene kan føle på og bruge til at spille med på historien. Opstillinger i rundkreds understøtter børnenes fokus og blikretning mod værten.

De 120 mest brugte ord

Der hænger en stor udskåret hjort på væggen. Inden i hjorten står de 120 mest anvendte ord i det danske sprog. Lægger op til samtale om ordene, deres betydning, hvilke man kender og ikke kender.

Kropsalfabet

På væggen bag siddetrappen hænger en stor planche med overskriften "Lær bogstaverne med kroppen - og ikke kun med knoppen". Planchen kommer med forslag til, hvordan man kan bruge kroppen til at efterligne bogstavernes former. Der er også øvelser, som kræver, at man er to-og-to.

Hvor I kan være mange om læsningen

Historievulkanen

Hvor fortællingerne flyder over

I Historievulkanen kan børn og voksne gå på opdagelse efter gode fortællinger sammen. De kan finde alt fra barnets første ABC til historier, der kan læses højt, men de må passe på den flydende, varme lava! Heldigvis kan de søge ly i læsehulerne, hvor der er fred og ro til at kigge i bøgerne eller til at krybe sammen for at læse højt for hinanden.

Formål

Historievulkanen danner ramme for læseinspiration og giver plads til fordybelse og højtlæsning i vulkanhulerne. Progressionsreolen gør det let for de voksne at finde bøger, der matcher barnets læsefærdighedsmæssige udvikling. Zonen understøtter narrative kompetencer, dialogisk læsning samt ordforråd og sprogforståelse inden barnets egen læsning.

Målgruppe

Zonen er for de mindre børn (ca. 0-6 år) og deres voksne ledsagere, som leder efter deres næste fælles læseoplevelse.

Rum og form

Historievulkanen strækker sig på langs af børneetagen. Længden understreges af et langt, sammenhængende reolforløb på bagvæggen: Progressionsreolen. Reolen stiger i højden for hvert fag. Højden og udvalget af bøger følger barnets udviklingstrin og læsefærdighedsmæssige niveau. Vi har prioriteret ét langt forløb uden brud, så det er let at overskue og følge systematikken på egen hånd. Foran reolen står tre store udstillingspodier til bøger, som man kan bevæge sig

omkring og se fra forskellige vinkler. Bogudstillingerne og progressionsreolen supplerer hinanden, så der både er noget for dem, der osrer og dem, som søger en specifik bog – eller begge dele.

Zonen ligger ud til rulletrappen, og det giver både ekstra gennemgang og baggrundsstøj. Det har dog ikke den store betydning for dem, der græsser efter bøger, og der er mulighed for at søge ind i vulkanhulerne for mere ro, fordybelse og intimitet. De to læsehuler er udformet som stiliserede vulkaner med plads til 2-4 personer.

Formidling

Hen over progressionsreolen løber en grafisk billedfrise, som viser barnets progression fra barnet i sin mors mave til højtlæsning mellem barn og forælder – og alt derimellem. Reolens fag følger frisens logik. Sprogniveau og alder varierer fra barn til barn, og derfor har vi arbejdet os frem til en visuel løsning, som viser barnets alder/udviklingstrin uden at sætte tal på.

Bogstaver spiller en vigtig rolle og folder sig ud på forskellige måder:

- Zonebogstavet "H" er også en bæk, hvor man kan sidde med en bog eller hviske historier gennem et hul, som andre kan lægge øret til. Bogstavet er udsmykket med ord og begreber fra eventyrverden, fx bønnestage eller Hans (Christian Andersen).
- Bogstaverne "V", "W" og "J" gemmer sig inden i vulkanhulerne.
- Folietekst på væggene med enkle pointer om sprogstimulering og læsning, der tilbyder ahaoplevelser til de voksne, fx "Vidste du, at højtlæsning udvider dit barns ordforråd og stimulerer lysten og fantasien til at finde på nye fortællinger."

Biblioteksmaterialer

I zonen findes bøger til de mindste. Sang og fagtebøger, Rim og ABC, Billedbøger samt Billedfagbøger findes i udtræksskuffer og er frontvendte. Højtlesning og Eventyr står opstillet på hylder og er rygopstillede.

Aktiviteter

Historievulkanen er ikke beregnet til målrettede aktiviteter eller pop up-aktiviteter.

Aktive elementer

Elementer med en iboende aktivitet, som zonens besøgende selv kan tage initiativ til:

- Fortælle-lytte-hul indbygget i zonebogstavet "H". Tekstskilt med instruks nær hullet. Sanserne skærpes, når man lægger øre til og lytter på denne måde.
- Ord og motiver fra eventyrverdenen lægger op til snak om H.C. Andersens eventyr eller andre eventyr, børnene kender.
- Små runde medaljoner med billedcollager af ting, der starter med "h" giver stof til snak om bogstavet "H" mv.
- Bogstavet "J" er fremhævet gennem ord, litteraturcitater og billeder, der handler om jordbær. Motiver der inspirer til at tale om sol, sommer – og jordbær
- Store billeder af vulkaner lægger op til snak om ord og bogstaver (lille vulkanhule)
- Ord-collage med "W" lægger op til snak om alle de underlige ord, der starter med w (lille vulkanhule)

Historievulkanen _for de yngste

Økonomi

Samlet pris for zonen:
ca. 157.000,- ex moms

Historievulkanen _Elementer

RUMMET

Zonen er lang og smal med ét langt reolforløb på bagvæggen. Foran reolen fordeler udstillingspodier og læsehuler sig.

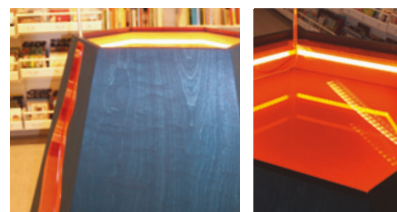
PROGRESSIONSREOLEN

Børneetagens progressionsreol er på 12 fag. Reolen stiger i højden for hvert fag. Højden og udvalget af bøger følger barnets udviklingstrin og læsefærdighedsmæssige niveau. Reolen er indrettet med udtræksskuffer og hylder. Det er ét langt reolforløb, så det er overskueligt for brugeren at finde noget bestemt ved at følge systematikken med alfabetisk eller DK5-opstilling under de forskellige kategorier. Måltrettet de brugere der søger noget specifikt.

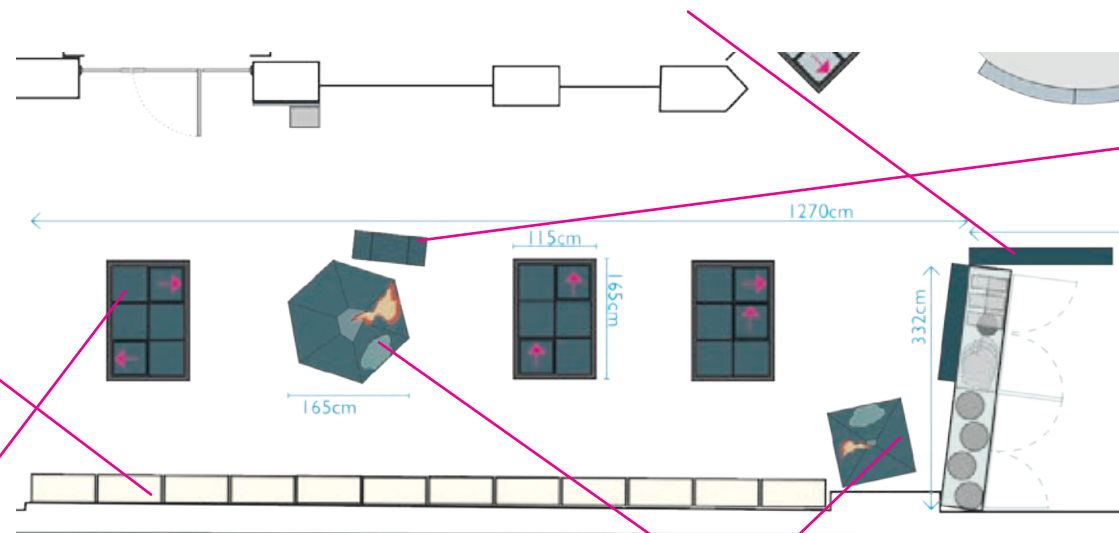
UDSTILLINGSPODIER

Tre store udstillingspodier placeret foran progressionsreolen inviterer til at bevæge sig rundt om dem for at se mere. Måltrettet de brugere, der søger læseinspiration via "græsning". Tematiske, forsidevendte bogudstillinger giver visuel ro mod det flimrende bagtæppe – progressionsreolen. Podierne er opbygget af kvadratiske kasser – nogle med åbne sider, nogle helt lukkede og i forskellige højder. Bøgerne kan stilles på flere måder (stakke, bogstøtter mv.) og opleves i flere "øjnehøjder". Mulighed for at give udstillingen en overskrift vha. folie på sokkel.

FORSIDEDISPLAYS

To forsidereoler folder sig omkring hjørnet fra Ordbjerget og ind mod Historievulkan-zonen. De frontrettede udstillingsmøbler skubber sig ud i rummet og mod beskueren for at friste med bogforsider. Hylderne er dybe, så der kan stilles bøger i flere lag. Det letter driften ift. udstillingspleje/opfyldning.

VULKANHULER

Plads til ro og læsefordybelse finder man inde i zonens to læsehuler. De er udformet som stiliserede vulkaner med plads til 2-4 personer i hver. Hulernes indgange er "drejet", så man føler sig let skærmet, når man opholder sig i hulen. I bunden er der støbt gummiassfalt, som føles varmt og indbydende at sidde på – uden brug af polstrede materialer, som er svært at holde rent. I hulernes top er indbygget lys, som fra hele topfladen lyser hvidt ned i hulen og orange udefra, så der kommer et skær af lysende lava op fra vulkanen. Der er trukket strøm fra loftet, og kablerne beskyttes af lodrette aluminiumsrør.

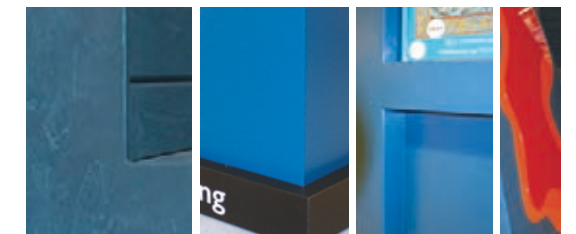
- Lille vulkan: kvadratisk, 105 x 105 cm
- Stor vulkan: sekskantet, Ø165 cm

ZONEBOGSTAV

"H" – et stort fritstående træbogstav er opstillet midt i zonen langs ganglinjen nær den store vulkan. Her kan man sidde og bladre i bøger, eller man kan som barn krybe op i H'et, sætte sig til rette og læse mens en forælder græsser i zonen. Print med ord og motiver fra eventyrverden samt introtekst på både for- og bagside.

MATERIALER OG FARVER

- Birkekrydsfiner-plader eller planker olieret med pigment (NCS S 6030-B10G): vulkanhuler og zonebogstav
- Sprøjtelakeret blå (NCS S 6030-B10G): udstillingspodie-kasser og forsidedisplays
- Sort mdf, lakeret: sokkel til udstillingspodier
- Print på birkekrydsfiner: vulkanhulernes indersider og bagsiden af "H"
- Faldunderlag af PolyPlay-gummiassfalt i Pearl (finkornet 1-3 mm) fra Ergofloor
- Hvide stålreoler fra BCI

Historievulkanen _Formidlingsgreb

ZONEOVERSKRIFT

Hvor fortællingerne flyder over

I Historievulkanen kan børn og voksne:

- **Ose og græsse** efter næste læseoplevelse på reoler og i bogudstillinger
- **Læse** sammen eller hver for sig i vulkanhulerne
- **Fordybe** sig i rolige omgivelser

BILLEDFRISE

Hen over progressionsreolen løber en grafisk billedfrise (stregtegning), som viser barnets progression fra barnet i sin mors mave til højtlesning mellem barn og forælder – og alt derimellem. Grafikken illustrerer barnet der vokser sig større og dets sproglige udvikling fra lyd til bogstav til ord til læsning.

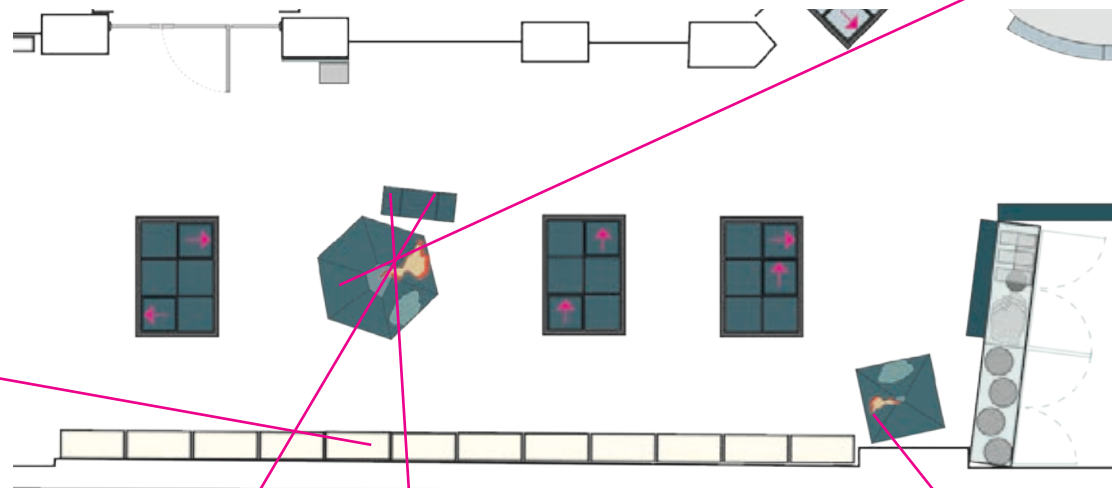
Hans og eventyr

I "H"ets små runde medaljoner kan man gå på opdagelse i billedcollager og spotte ord med 'h'. Bagsiden rummer hentydninger til eventyr med en silhouet af H.C. Andersen, teksten 'HANS' og en kæmpe bønnestage, der forsvinder i himlen.

FORMIDLING TIL VOKSNE

- Zonebogstav med introtekst om zonen og tanken bag til den særligt interesserede voksne.
- Folietekst på væggen med enkle "Vidste du at"-pointer.

LYTTE-FORTÆLLE-HUL

En lille tunnel fører gennem et hjørne på zonebogstavet "H". Her kan børn og deres voksne fortælle historier til hinanden: den ene taler ind i tunnelrøret, mens den anden lægger øret mod udgangen for at lytte. Sanserne skærpes, når man lytter på denne måde og giver en anderledes intim oplevelse med historier. Nær hullet står forslag til, hvordan man kommer i gang med at fortælle. Lytte-fortælle-hullet taler ind i zonens identitet, som et sted, der rummer en masse gode fortællinger og læseoplevelser.

At læse sammen kan støtte både sproglig udvikling, tilknytning og følelsesmæssig intelligens.

Højtlesning giver børn større ordforråd, og større ordforråd er grundlag for bedre læring senere i livet.

SAMTALESTARTERE

Bogstav J

Inden i den store vulkanhule støder man på motiver, der inspirer til at tale om sol, sommer – og jordbær. Bogstavet "J" er fremhævet som et stort jordbær omgivet af billeder, litteraturcitater og ord, så man næsten kan dufte jordbærene. Vi har ikke en jordbær-duftkilde opsat – både pga. evt. allergener ved en sådan, vedligehold og fordi fantasien klarer jobbet helt selv. Tekst og motiver er trykt direkte på birke-krydsfiner-plader. Det holder længe, ældes pænt og kan ikke pilles af modsat folie.

Bogstav V og W

Bogstaverne "V" og "W" er fremhævet gennem ord og billeder i den lille vulkanhule:

- Ord-collage i "W" -form lægger op til snak om underlige ord, der starter med w, fx wallaby, weekend og wienerbrød.
- Store billeder af vulkaner lægger op til snak om, hvad en vulkan er for en størrelse.

rød

“ Carl løb hen efter jordbær. Det var svært at bestemme sig, for han var bange for at træde på en orm. Han og Farmor skulle have de allerbedste jordbær. "Trut!" sagde en stemme pludselig. Carl snabel svingede en kurv hen foran sig. I kurven var de største røde jordbær, som nogensinde havde set. Den store Carl, 2015 af Ida Jessen og Hanne Bar

J **grø**

fugtig

“ Fannis jordbær er stort og rødt. Det er lækkert, det synes alle. Så nu har Fanni ikke længere noget jordbær. - Frække fugl, råber hun, - efter den. Fanni tegner i en fart en motorcykel. Hun maler en rød lygte bagpå. Hun sætter hun sig på motorcyklen og løber efter fuglen. Hun vil have den. Fanni, 2018 af Ida Jessen og Hanne Bar

Verdenssprog

Hvor I kan gå på opdagelse i alverdens sprog

Et område til børn der læser på andre sprog end dansk. Her findes bøger inden for udvalgte sprog samt information om bibliotekets digitale tilbud med adgang til bøger på endnu flere sprog.

Formål

Zonen sætter fokus på børnebøger på andre sprog end dansk. Området er et udstillingsvindue til Københavns Bibliotekers samling af udenlandsk børnelitteratur og indeholder information om de relevante digitale tilbud, der giver adgang til resten af samlingen. Bøgerne er samlet ét sted for at opnå større synlighed og gøre det let for personalet at henvise dertil.

Målgruppe

Zonen er for dem der læser børnebøger på andre sprog end dansk, særligt expat-familier og flersprogede familier. Der er bøger for børn i alle aldre.

Rum og form

Zonen har bøger til både små og store børn og er derfor placeret i overgangen mellem området for de små (Historievulkanen) og området for de større (Litteraturstrædet). Zonen er opført omkring en ganglinje og fordeler sig på hver side af gangen. Den ene side huser reoler og krybber, den anden forsidedisplays. Zonen fletter sig ind i Litteraturstrædet med et udstillingspodie og strækker sig ind i Historievulkanen med en gruppe billedbogskrybber i modsatte ende. Krybberne er høje, da vores erfaring viser, at det primært er voksne, som kigger i de udenlandske billedbøger. Der findes

også et mindre udvalg af udenlandske billedbøger i en krybbe i Op&Ned-skoven målrettet børnene.

Verdenssprog er ikke indrettet til ophold, men til græsning. Zonen grænser op til Historievulkanen og Litteraturstrædet, hvor der er rig mulighed for ophold. Zonen skal derfor ses i samspil med omgivelserne.

Formidling

Zonebogstavet og områdets forsidedisplays henviser til de af bibliotekets digitale tilbud, som giver adgang til endnu mere udenlandsk børnelitteratur. Det gør det også let for personalet at pege og henvise.

Biblioteksmaterialer

Zonen byder på et bredt udvalg af udenlandske børnebøger, som er nøje udvalgt på baggrund af biblioteksdata:

- 5 væghængte reolfag med bøger på engelsk, tysk, fransk og spansk.
- 1 væghængt reolfag med bøger på italiensk, portugisisk, russisk, islandsk mv.
- Letlæsningsbøger i udtræksskuffer fordelt efter sprog på reolfag. Placeret så både børn og voksne kan bladre i skufferne.
- 3 høje billedbogskrybber, hvor hvert sprog adskilles af faneblade.
- 1 udstillingspodie til engelske fantasybøger, som er meget efterspurgt blandt større børn.
- Engelsksproget faglitteratur står placeret i Litteraturstrædet blandt den øvrige faglitteratur, da "fagnørdede" børn også har glæde af bøgerne og kan kigge på billeder, selv hvis de ikke kan sproget.

Aktiviteter

Verdenssprog er ikke beregnet til målrettede aktiviteter eller pop-up aktiviteter.

Aktive elementer

Elementer med en iboende aktivitet, som zonens besøgende selv kan tage initiativ til:

- Et stiliseret verdenskort på gulvet i kraftig klæbefolie. Lægger op til samtale om, hvor man kommer fra, og hvor det er placeret på kortet. På kortet indgår også miniature illustrationer af børneetagens zoner, så man kan lege, at man rejser til fjerne lande – eller måske endda hjem – når man bevæger sig mellem etagens zoner.

Verdenssprog_for alle

Økonomi

Samlet pris for zonen:
ca. 55.000,- ex moms

Verdenssprog_Elementer & formidlingsgreb

RUMMET

Zonen er opbygget omkring en ganglinje og har frontvendte reoler langs den ene side og forsidedisplays langs den anden. De to fløje afgrænser zonen på langs, mens inventaret glider ud i zonens to ender og fletter sig ind i nabozoneerne.

UDSTILLINGSPODIE

Et flersidet udstillingsmøbel afslutter zonen. Udstillingspodiet er opbygget af kvadratiske kasser – nogle med åbne sider, nogle helt lukkede og i forskellige højder. Bøgerne kan stilles på flere måder (stakke, bogstøtter mv.) og opleves i flere "øjnehøjder". Mulighed for at give udstillingen en titel vha. folie på sokkel.

ZONEOVERSKRIFT

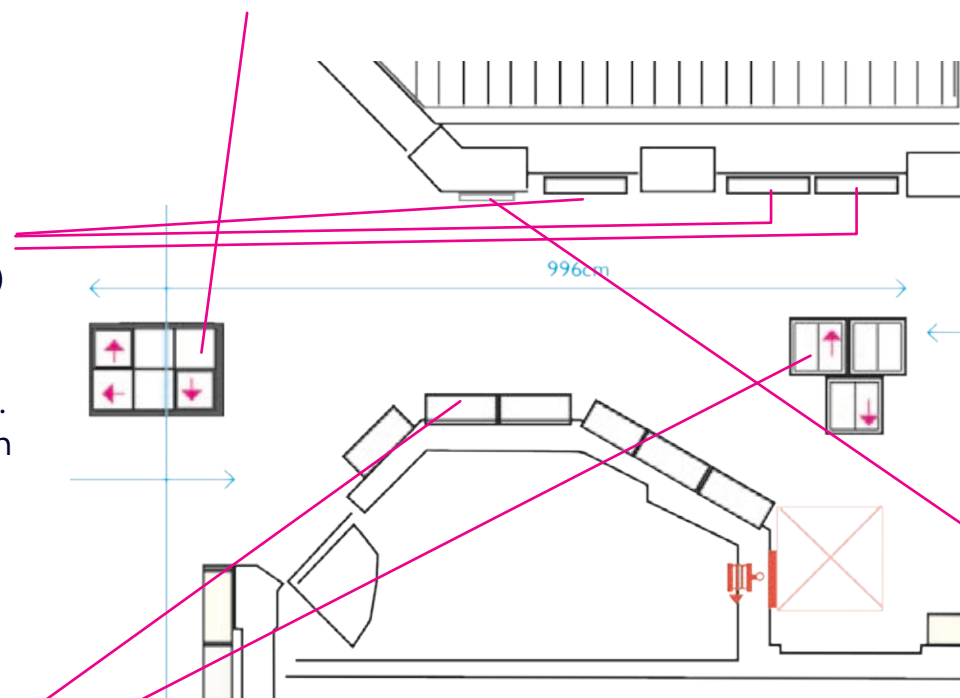
Hvor fortællingerne flyder over

I Verdenssprog kan børn og voksne:

- Gå på opdagelse i et udvalg af udenlandske børnebøger

FORSIDEDISPLAYS

Tre udstillingsmøbler til forsidevisning (forsidedisplays) står opstillet langs rummet ud mod Hovedbibliotekets atrium og afskærmer og skaber ro i zonen. Den lange display-væg med bogforsider tiltrækker opmærksomhed. Hylderne er dybe, så bøgerne kan stå i lag. Det letter driften ift. udstillingspleje/opfyldning.

ZONEBOGSTAV

"Z" – et stort bogstav hænger på væggen og byder velkommen i indgangen ved de større børn. Et bogstav som ikke anvendes så ofte, og det sidste bogstav i alfabetet i langt de fleste lande – på nær Danmark

Verdenssprog
World languages
Lenguas del mundo
Les langues du monde
Weltsprachen

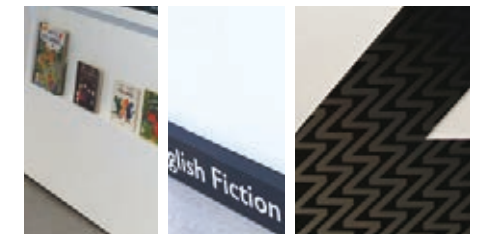

REOLER & KRYBBER

Reolfag med rygvendte bøger opstillet efter DK5 – med undtagelse af letlæsningsbøgerne, som står frontvendt i udtræksskuffer. Skufferne er særlig velegnede til tynde bøger. Billedbøgerne står i krybber, da de smalle rygge drukner i reolen, og fordi brugerne ofte vælger billedbøger efter forsiden. Dette giver også den fordel, at der kan laves en mindre afstand mellem hylderne på reolerne, når de høje bøger ikke står her. Det betyder mere plads på reolen, og det ser visuelt bedre ud med bøger, der ikke har så store udsving i højderne.

MATERIALER OG FARVER

- Mdf, sprøjtelakeret hvid (RAL 9003): udstillingspodiekasser og forsidedisplays
- Sort mdf, lakeret: sokkel til udstillingspodie
- Hvide stålreoler og "Sara" krybber fra BCI

Hvor du er på dit helt eget første læseeventyr

Børn lærer at læse i tre faser. I begyndelsen har de begrænset viden om bogstaverne og deres lyde, og de læser ord som billeder. Når de lærer koblingerne at kende, kan de stove sig frem bogstav for bogstav, lyd for lyd. Efterhånden bliver de mere sikre i læsningen og kan hurtigere genkende ordenes form, udtale og betydning. De læser større enheder ad gangen, for eksempel stavelser og længere ord. I Bogborgen kan man udforske udviklingen, så man får den helt rigtige bog med hjem.

Formål

Bogborgen giver en god læsestart og gør det nemt at finde bøger, der passer til barnets læseniveau. Zonen er en håndsrækning til forældre, som gerne vil støtte deres barn i den allerførste læsning, og børn kan gå på opdagelse i startlæsningsbøgerne og bladde forsider.

Målgruppe

Zonen er til børn på 6-9 år og deres voksne. Barnet skal i gang med sin allerførste læsning eller er fuld i gang med startlæsningen. De voksne har fået besked fra skolen om, at det er tid til læsetræning, startlæsningsbøger og lix-tal, og de har brug for støtte til at finde de rette bøger.

Rum og form

Startlæsning er et område, hvor bibliotekerne kan gøre en stor forskel og et fokusområde på Københavns Biblioteker. Derfor har startlæsningsbøgerne fået god plads på børneetagen. Bogborgens

design bygger på sammenhæng mellem farver på guide og inventar, som er intuitivt at afkode, og guider inden for startlæsningsbøgernes tre niveauer. Farvekoderne illustreres på en vejledende guide-planche, som matcher zonen bogkummer. Dvs. hører man inden for det lysegrønne læseniveau på planchen, skal man lede efter bøger i den lysegrønne kumme.

Der er ingen løftede pegefingre med beskeder om, at man skal læse i så og så mange minutter om dagen. Fokus er lysten til at læse frem for pligt. I Bogborgen er der siddepladser til uformel læsning og en masse bogudstillinger. Siddepladserne skal forlænge den tid, børnene opholder sig i zonen for dermed at øge chancerne for, at de snupper en bog med hjem eller læser på stedet. Tre karnapper huser tre store bogstaver, som tilsammen udgør ordet "LÆS". Bogstaverne kan både indgå i nysgerrig leg eller til at slænge sig på. Karnapperne har glaser, hvorfra man kan betragte resten af biblioteket, som er fyldt af folk, der kigger på og i bøger, læser og studerer – og måske inspirerer det til, at man griber en bog selv. Sidder man med ryggen mod ruderne, ser man Bogborgens bagside, som er dækket af indbydende bogforsider.

Formidling

Københavns Biblioteker har udviklet en ny måde at opdele startlæsningsbøgerne på, som bygger på service- og adfærdsdesign, tests og målgruppeinterview – en opdeling, som er let at afkode for børn og voksne. Opstillingen har skiftet navn til betegnelsen "startlæsning" i stedet for "letlæsning", da flere fra målgruppen har gjort opmærksom på, at det jo netop ikke er let at læse, når man er nybegynder. Startlæsningsbøgerne er inddelt i tre sværhedsgrader – "Start", "Begynder" og "Øvet" – med inspiration fra svømme- og klaverundervisning, så børnefamilierne genkender betegnelserne fra andre sammenhænge. Vi har fravalgt aldersangivelse, da de færreste børn ønsker at føle, at de læser under deres alderstrins niveau.

Der er opsat folie med gode råd til læsningen, fx "Lytning er også læsning. Både lydbøger og højtlesning tæller med".

I zonen findes flyers i A5-format, som giver mere information om startlæsning og bibliotekets digitale tilbud til målgruppen.

Biblioteksmaterialer

Startlæsningsbøgerne har tre delopstillinger, som står opstillet i hver deres bladrumme efter DK5-systemet:

- Start (lix 3-5)
- Begynder (lix 6-10)
- Øvet (lix 11 og opefter)

Der udstilles masser af bogforsider på flere placeringer: over kummerne, på bagsiden af kummerne og på tre udstillingstårne. Nogle udstillinger er emnebårne og rummer både skøn- og faglitteratur,

så det er muligt at følge sine interesser inden for det rigtig lix-niveau. Det gælder udstillingstårnene for "Begynder" og "Øvet". Udstillingstårnet for "Start" er ikke emneinddelt, da bøgerne her fokuserer på læsetilegnelse, og emnet derfor ofte er underordnet eller vagt.

Aktiviteter

Måletræde aktiviteter

Bogborgen egner sig til betjening af børnefamilier, som søger information om den første læsning, og hvordan man kommer godt i gang. På udvalgte eftermiddage samarbejder biblioteket med skoler i nærområdet og inviterer skolernes børn og forældre til en introduktion af Bogborgen og startlæsningsens nye fagre verden. Det giver mulighed for at låne bøger, stille spørgsmål og få flyers med gode råd med hjem.

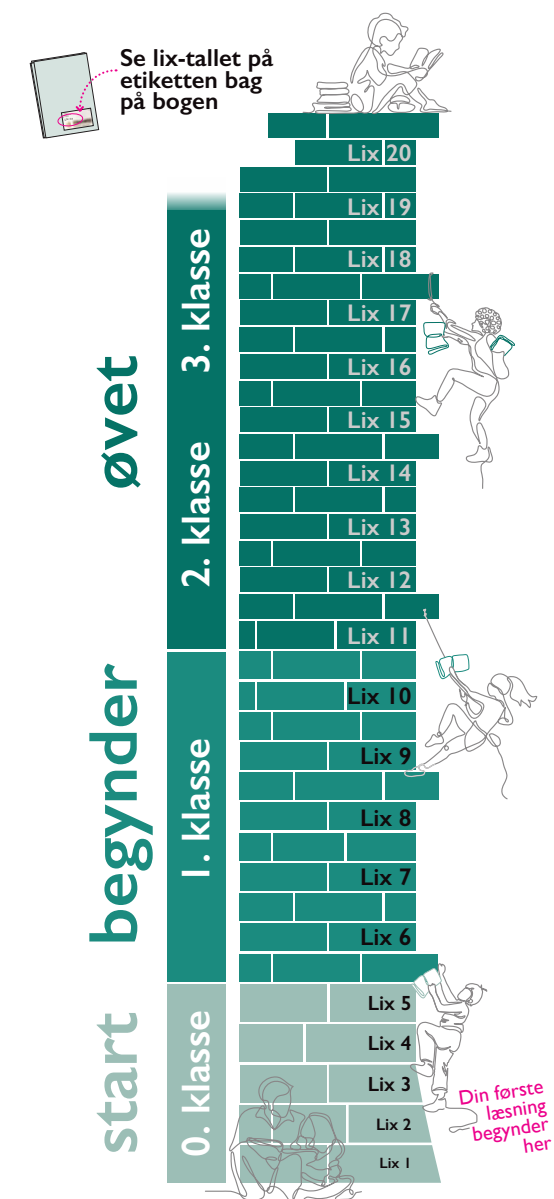
Aktive elementer

Elementer med en iboende aktivitet, som zonen besøgende selv kan tage initiativ til:

- I det uhyggelige bogtårn bor flagermus og gyserhistorier. Her kan man finde en uhyggelig bog, som man kan læse på stedet eller låne med hjem. En tekst om flagermusen lægger op til samtale om natdyr og bogstaver.

Læsetårnet

- find det rette niveau

Bogborgen_for startlæsere

Økonomi

Samlet pris for zonen:
ca. 222.000,- ex moms

Bogborgen _Elementer

RUMMET

Zonen strækker sig langs tre karnapper og består af tre lag: store siddemøbler placeret i karnapperne, en række bogkummer og tre udstillingstårne.

VINDEBRO

En vindebro (gulvfolie) leder ind til borgen fra ganglinjen. Broen fører direkte mod Læsetårnet, så guiden kommer i fokus.

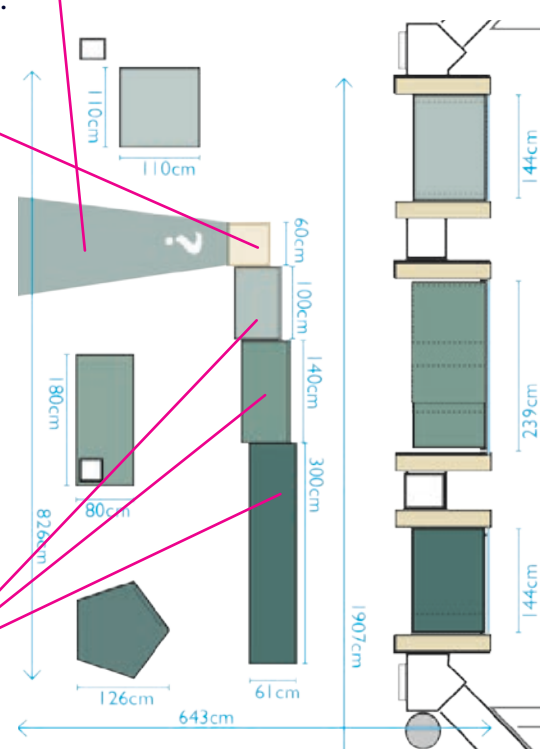
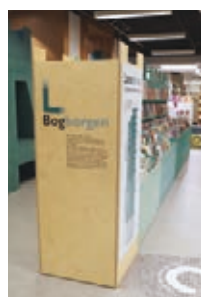
ZONEBOGSTAV

En folie med bogstavet "L" hænger på siden af Læsetårnet og byder velkommen. Lige under står zonens introtekst.

LÆSETÅRN MED GUIDE

Et tårn med takker på toppen indleder rækken af bogkummer. På to sider af tårnet hænger en høj planche med "Læsetårns-guiden". Guiden formidler sammenhængen mellem sværhedsgradernes niveau og farvekode.

BOGKUMMER

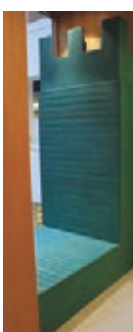
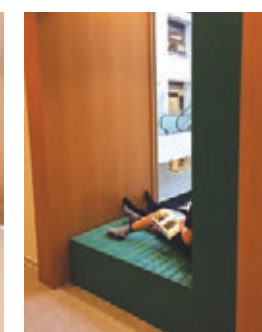
Læsetårns-guidens tre grønne farvekoder matcher zonens tre bogkummer. Dvs. at hører man inden for det lysegrønne læseniveau (Start), skal man lede efter bøger i den lysegrønne kumme. Farvekoderne er intuitive og går igen på alle de elementer, der hører til samme læseniveau, fx hører mørkegrøn kumme og udstillingstårn begge under sværhedsgraden "Øvet". Kummernes faneblade følger også farvekoderne. Kummerne har en bagplade med hylder foran og bagpå, som bruges til bogforsider.

Kummerne er tredelte i dybden og stiger i højden fra forkant til bagkant. Højdeforskellen gør det lettere at se og komme til de bagerste bøger. Kummerne har forskellige detaljer i bagpladens topudskæringer, så de bliver hver deres type borg. De er opstillet let forskudt, så de ikke glider sammen. Deres sokler stiger i højde for hvert niveau i takt med, at barnet vokser sig højere fra 6-9 år, men også for at understrege den stigende sværhedsgrad. Kummerne øges også i længden, da antallet af bøger stiger fra kategori til kategori.

BOGTÅRNE

Bogborgens tre tårne har hver deres udformning, som i stil og form passer til bogkummens topudskæringer. Tårn og kumme linkes sammen via deres fælles farve og form, så man intuitivt afkoder, at de hører til samme sværhedsgrad. Tårnene har hylder i børnehøjde, hele vejen rundt.

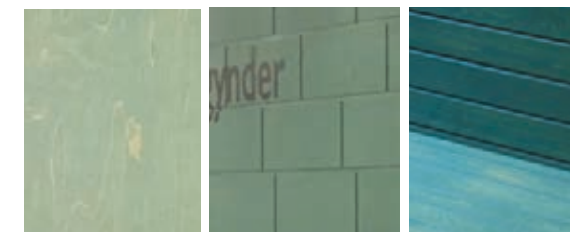

BOGSTAVSMØBLER

Tre store massive siddemøbler udformet som bogstaverne "L", "Æ" og "S" opfordrer til nye måder at sidde på: slænge sig på ryggen, på maven eller måske med benene oppe. Læsning involverer hele kroppen og skal føles naturligt.

Derfor er der ingen løftede pegefingre eller rigtige måder at sidde på i Bogborgen. Skoleklasser på besøg kan udforske bogstavernes siddemuligheder, "besøge" hinanden og fordybe sig i udsigten fra karnappernes ruder. Sidder man med ryggen mod ruden, ser man Bogborgens bagside, som er dækket af indbydende bogforsider. Bogstavsmøblerne udgør også Børneetagens navn og signatur og er synlige fra stueetagens hovedindgang: "LÆS" – som fremstår spejlvendt oppe på Børneetagen. Møblerne er ikke "født" med takker. De er påsat senere hen, da flere børn forsøgte at kravle op på toppen af bogstavet "Æ". I stedet for skilte med kedelige forbud (sikkerhedshensyn), valgte vi den nuværende løsning, som gør det umuligt for børn at nå toppen.

MATERIALER OG FARVER

- Birkekrydsfiner og planker på trækonstruktion, olieret i tre grønne nuancer: Lys (NCS S 2015-B70G), mellem (NCS S 3020-B70G) og mørk (NCS S 4030-B70G): kumme, tårne og sidde-bogstaver
- Birkekrydsfiner, olieret: guidetårnet
- Gulvfolie: vindebroen

Bogborgen _Formidlingsgreb

ZONEOVERSKRIFT

Hvor du er på dit helt eget første læseeventyr

I Bogborgen kan børn og voksne:

- Komme godt fra start – voksne kan få viden om barnets allerførste læsning, og hvordan man kommer godt i gang
- Finde den helt rette bog, der passer til barnets læseniveau
- Gå på opdagelse efter nye læseoplevelser.
- Læse sammen eller hver for sig
- Hænge ud og nyde udsigten til resten af biblioteket gennem karnappernes ruder

FORMIDLING TIL VOKSNE

- Zonebogstav med introtekst om zonen og tanken bag til den særligt interesserede voksne.
- Folietekst på væggen med enkle "Vidste du at"-pointer.
- A5-flyers med gode råd til startlæsning og reklame for bibliotekets digitale tilbud.

EMNEUDSTILLINGER

Udstillingstårnene for "Begynder" og "Øvet" har forskellige emner på tårnenes sider, så det er let at finde bøger ud fra interesser. Emnerne rummer både skøn- og faglitteratur og er fremhævet med let udskiftelig folieoverskrift – selvom forsiderne næsten formidler emnet af sig selv. Udstillingstårnet for "Start" har ingen emneopdeling, da indholdet i denne kategori bøgerne typisk ikke er så vigtigt, fordi fokus er på læsetilegnelse.

LÆSETÅRNS-GUIDEN

Københavns Biblioteker har udviklet en ny måde at opstille letlæsningsbøgerne på, som er let at afkode for voksne og børn. I København hedder det startlæsning i stedet for letlæsning, da al begyndelse er svær. Startlæsningsbøgerne er opdelt i tre sværhedsgrader: start, begynder og øvet.

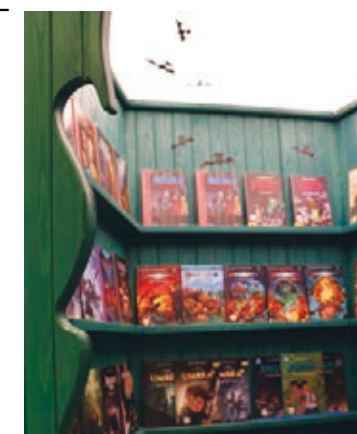
Læsetårnet kobler de tre sværhedsgrader til lix-tal og klassetrin, så der også er noget at støtte sig til, for den forælder som ikke kender til lix.

SAMTALESTARTERE

"F" for flagermus

Udstillingstårnet for "Øvet" er også en læsehule. Indgangens udskæring har form som et spøgelse, og hulen er udsmykket med flagermus indvendigt (folie). Inden i hulen er der hylder med bogforsider, som formidler startlæsningsbøger om gys og gru i sværhedsgraden "Øvet". Bogstavet "F" er fremhævet sammen med en kort tekst om flagermus, der lægger op til samtale mellem barn og voksen om bogstaver og natdyr.

Lytning er også læsning. Både lydbøger og højtlesning tæller med.

Du kan som regel læse bøger med højere lixtal, hvis de handler om noget, der interesserer dig.

Faglitteratur
Viden

LitteraturXstrædet

Hvor du møder litteraturen på mange måder

I Litteraturstrædet findes alt fra fagbøger til romaner, digte og tegneserier. De ældre børn kan prøvelæse bøgerne alene eller sammen med andre i Litteraturstrædets mange huse. Måske kan de endda finde et hus, der passer til bogen.

Formål

Litteraturstrædet giver adgang til en verden af litteratur og inspirerer de større børn til at fastholde læsningen i en periode, hvor mange andre ting tager deres opmærksomhed. Zonen giver plads til uformelt samvær, hænge ud med sine venner eller for sig selv for at slappe af eller læse.

Målgruppe

Litteraturstrædets målgruppe er tweens (ca. 9-12 år). Barnet læser gradvist mere på egen hånd og følger sine interesser i valget af læsestof. Aldersgruppen ønsker at trække sig væk fra de små børn og være i områder for sig selv eller sammen med kammerater. Børn der er ældre end 12 år kan dog også finde læsestof i zonen.

Rum og form

Det indretningsmæssige greb i denne zone er at lade inventar og aktiviteter flette sig tæt sammen og gro ind mellem de andre zoner og fylde ud og binde sammen – under hensyntagen til sikre færdselsåre (ganglinjer og flugtveje). Spredte og forskelligartede opholdsopstillinger og læsehuse fletter sig ind mellem bogudstillinger og omkranses af lange bogreoler. Børn skal få oplevelsen af, at de træder ind en verden af litteratur, hvor det er let at finde inspiration

og slå sig ned for at læse. Læsehusene har forskellig størrelse, som muliggør, at læsning både kan være en social aktivitet eller noget, man har for sig selv.

Der er mange måder at opholde sig på i zonen: sidde, hænge eller slænge sig. Møblernes størrelse er tilpasset børn og understøtter deres behov for at røre på sig og ændre position, mens de koncentrerer sig (læser/lytter). Her er ingen løftede pegefingre, der dikterer, at man skal sidde pænt, men plads til, at barnet involverer hele kroppen i sin læsning. Siddeopstillingerne og læsehusenes forskellige placeringer varierer i graden af "privathed", fx rettet mod det åbne rum, op ad bøgerne eller i et roligt hjørne. De nøje udvalgte placeringer og/eller møblets drejning giver børnene en følelse af at være let gemt fra de voksnes opsyn, men på en måde, så det stadig føles trygt for alle at færdes i rummet. Dvs. aldrig helt afskærmet – også for at regulere potentielle ballademagere.

Zonen rummer forskellige interaktive elementer, som bl.a. opfordrer børn til at dele læseanbefalinger, rate bøger, gætte rebusser med bogtitler osv.

Formidling

Det gule udstillingshus danner ramme om skiftende aktiviteter, fx reklame for festivaler og læsekampagner med plakater, programmer og bogmærker mm. samt udstillede bøger, som understøtter temaerne. Det kan også rumme børnenes egne boganbefalinger og ratings af læseoplevelser. Zonen har også sproglige udfordringer (spil, rebusser og jokes), hvor børn kan lege med ord og fortællinger. Udfordringerne er placeret på opholdsopstillingerne, så børnene

naturligt støder på dem og får vækket deres nysgerrighed. Zonen rummer detaljerige udsmykninger, som er skabt af ord og bogstaver, som man kan granske og nyde.

Formidlingen er målrettet børnene og ikke de voksne – derfor findes der fx ikke pointer med gode råd til sprogstimulering og læsning som i de øvrige zoner.

Biblioteksmaterialer

Det kræver store mængder bøger at skabe "en verden af litteratur". Bøger og øvrige biblioteksmaterialer til børn fra 9 år og opefter står i reolforløb eller på udstillinger:

- Skønlitteratur inkl. genrer (Fantasy, Sci-fi, Gys, Krimi, Ungdomsbøger, Antologier, Digte & Drama, Lyd, Film) i fast opstilling (progressions-reol, 25 fag)
- Faglitteratur på dansk og engelsk i fast opstilling (reol, 17 fag)
- Tegneserier i fast opstilling (dobbeltsidet, fristående reol, 6 fag i alt)
- 7 udstillingstårne (udskiftelige emner)
- 2 udstillingspodier (udskiftelige emner)
- Det gule udstillingshus (sæsonbaseret)

Udstillingerne har fokus på brede og efterspurgte genrer og emner, og de er udvalgt på baggrund af biblioteksdata og læsevaneundersøgelsen (2017).

Aktiviteter

Målrettede aktiviteter

Zonens målrettede aktiviteter involverer lokale skolesamarbejder, hvor 3.-7. klasser booker en børnevært til en book talk, readathon eller klassisk biblioteksintroduktion forud for besøget. De målrettede aktiviteter afholdes også i forbindelse med den årlige børnefestival "Vi elsker bøger" og udvalgte læsekampagner, fx "Sommerbogen", som også henvender sig til børnefamilier.

Området ved det sorte læsehus (hus og vindueskarm) kan bruges til månedlige læseklubber for tweens, som mødes for at tale om en bog i selskab med en børnevært. Området har plads til læsekredse på op til 8 børn + 1 børnevært på en bObles-taburet fra Ordbjerget.

Pop up-aktiviteter

Zonen er et fast tilbud til skoler (hverdage) og børnefamilier (week-end), hvor der kan afvikles pop-up aktiviteter, fx:

- Børneværten sætter børnene i gang med at dele læseanbefalinger med tavlekridt på det sorte læsehus eller rate deres seneste læseoplevelse i det gule udstillingshus.
- Børneværten stiller et eller flere børn en opgave: "Find en bog, der passer til et af de fem rækkehuse (fx gys, sci-fi eller venskaber), og prøvelæs et par sider for at se, om bogen er noget for dig, inden du låner den med hjem".
- Børneværten samler et par børn og sætter gang i en af opholdsopstillingernes 'spilleplade'-aktiviteter – fx "Dyst med ord".

Aktive elementer

Elementer med en iboende aktivitet, som zonens besøgende selv kan tage initiativ til:

- Fire spilleplader indbygget i de fire siddeopstillinger sætter gang i små, sjove spil eller lader børnene dyste om ord, læsning og bøger.
- Store loftslamper, hvis udsmykning lægger op til gætteleg (gæder/rebusser) eller giver et smil på læben (jokes).

- En glastrude med udskårne folier med 'beklædnings-motiver' taget fra børnelitteraturen. Børn kan stille sig bag ruden, så andre kan kigge og tage fotos, fx under fordelingsshatten fra Harry Potter bøgerne.
- En kæmpe ordkryds med bogstavfelter fylder en helt væg. Her kan man dvæle ved bogstaverne og prøve at spotte ord, der gemmer sig på kryds og tværs.
- Boghylderne i det gule udstillingshus egner sig godt til at rate bøger og dele læseanbefalinger.
- Væggene i det sorte læsehus er lavet af tavlelaminat, så børn kan skrive og give sin mening til kende. Børneværterne udleverer kridt.
- Folie med bogstaverne "G" og "K" lægger op til, at børn selv finder på flere ord, der passer ind.
- Tre forvrængningspejle får både børn og voksne til at se skøre ud.

Litteraturstrædet _for de ældre børn

Økonomi

Samlet pris for zonen:
ca. 484.000,- ex moms

Litteraturstrædet _Elementer I

RUMMET

Zonen fletter sig ind og ud mellem de andre zoner i denne ende af etagen og samler dem via opholds- og siddepladser. Den er præget af store mængder litteratur på lange reolforløb og masser af bogudstillinger.

ZONEBOGSTAV

Et stort gult "X" på bagsiden af det gule udstillingshus, fanger naturligt ens opmærksomhed, når man bevæger sig i zonen. Her står også en introtekst til zonen.

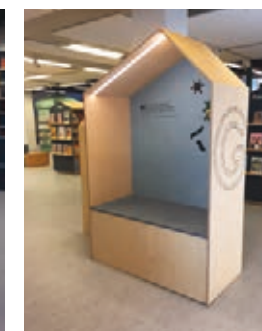
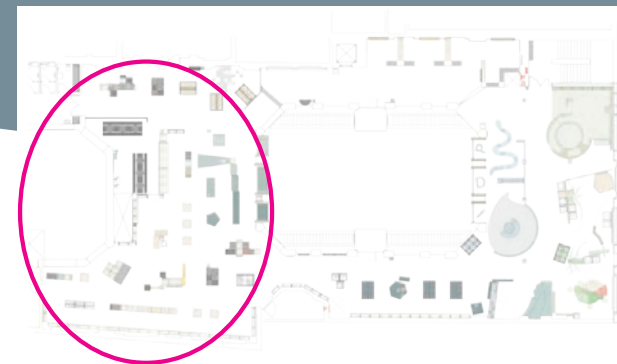
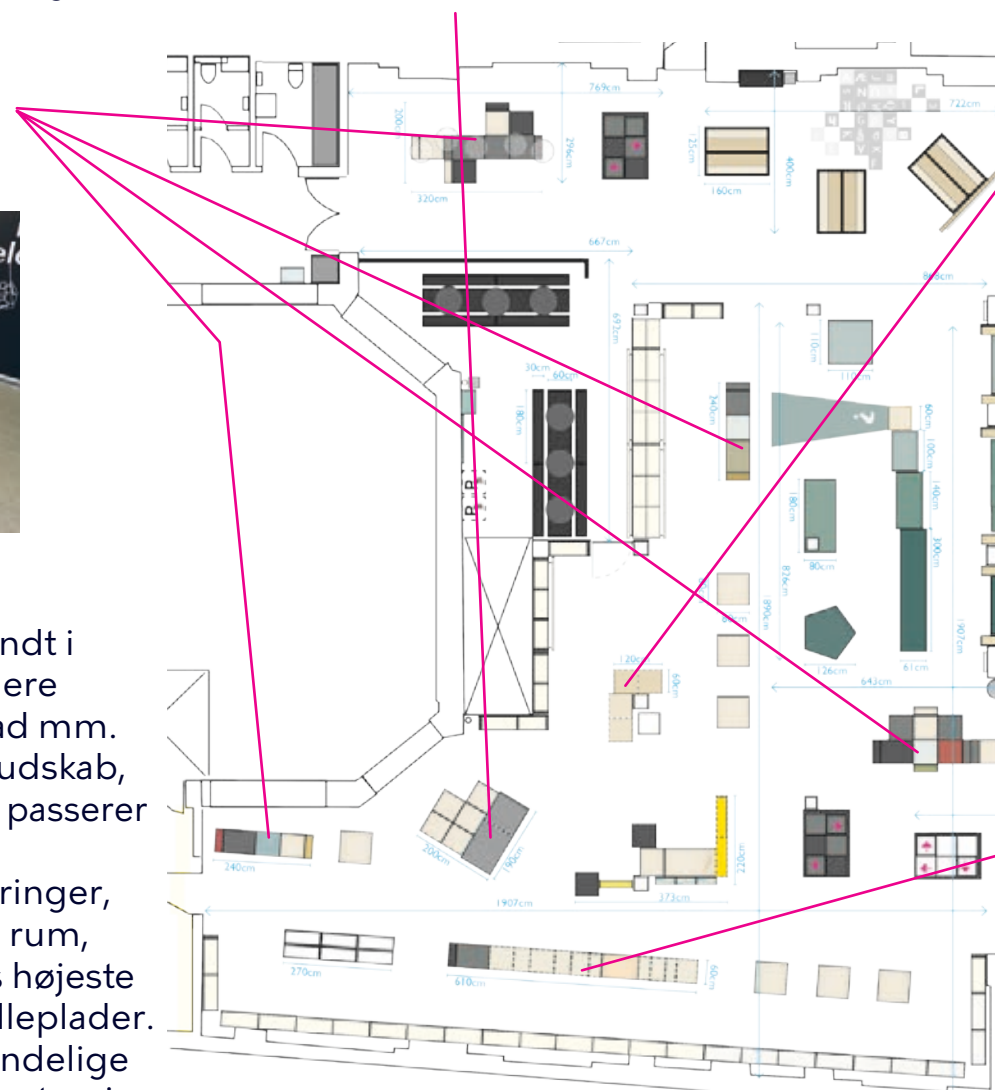
LÆSEHULEHUS

Det sorte læsehus kan rumme en lille gruppe børn. Hulehuset føles ret afskærmet indefra. Husets front vender lige mod et vindue, så man kan sidde i dagslys. Bagsiden vender ud mod resten af rummet. Husets vægge er lavet af tavlelaminat, som man kan skrive på med kridt eller kridttuscher. Der er opsat udfordringer (folie) på husets ydersider, som sætter børnene i gang med at skrive og kommentere. Indeni er litteraturcitater.

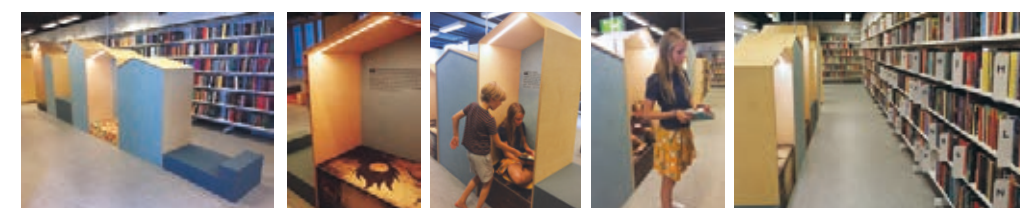
OPHOLDSOPSTILLINGER

To store og to små opholdsopstillinger fordeler sig rundt i zonen. Her kan man være alene eller flere sammen i flere positioner – slænge sig, hænge ud over, læne sig op ad mm. Man læser nemlig ikke bare med øjnene – et vigtigt budskab, som står skrevet med store typer på væggen, som man passerer på vej til toiletterne: "Vi læser med hele kroppen". De fire opholdsopstillinger har forskellige typer placeringer, så der er noget at vælge mellem: rettet mod det åbne rum, op ad bøgerne eller i et roligt hjørne. I opstillingernes højeste klods, placeret i midten, er indbygget udskiftelige spilleplader. Flere af siddefladerne har direkte print på med genkendelige motiver af fx mad eller spilelementer (labyrint, professorterning mv.). Motiverne får et overraskende udtryk på de store, kantede klodser, fx en firkantet vandmelon!

LÆSEHUSE PÅ SØJLE

To læsehuse er opsat omkring en søjle i området for faglitteratur. Husene vender hver sin vej og følger reolens zigzag-form. Begge huse har fronten mod reolen og bagsiden ud mod det øvrige rum. De kan huse op til tre personer hver og har indbygget læselys (LED-bånd fræset ind i toppen). Her kan man sidde og bladre i fagbøger fra reolen. I begge huses bagplader er udskåret et motiv, som er kombineret med motiver og litteraturcitater i folie. De to sidstnævnte er ret specifikke og kan udskiftes tilpasset andre emner, da det udskårne motiv er mere generelt.

RÆKKEHUSE

Rækkehusene består af fem huse, som er bygget sammen til en lang række med et par siddekasser iblandt. Husenes fronter vender skiftevis mod hhv. reol eller ganglinje, så der både er mere private læsesteder til fordybelse og andre mere åbne, hvorfra man kan følge omgivelserne. De kan huse op til to personer hver og har indbygget læselys (LED-bånd fræset ind i toppen). Husene har direkte print på siddefladerne, som illustrerer fem forskellige genrer, så børn kan gå på opdagelse og finde et hus, der passer til bogen, fx læse gys i "gyserhuset". Genrerne er udvalgt på baggrund af læsevaneundersøgelsens afdækning af større børns foretrukne genrer. De fire andre temaer er fantasy, humor, venner, sci-fi og krimi.

Litteraturstrædet _Elementer II

UDSTILLINGTÅRNE

Der er syv udstillingstårne i zonen. Tre af dem står ved skønlitteraturen og indeholder venskabsbøger, bøger om humor og første bind i serien. De næste tre står ved faglitteraturen og udstiller fagbøger med flotte forsider. Det sidste tårn indeholder ungdomsbøger og står nær det sorte læsehus. Udstillingstårnene har fire sider: to med indvendige skråhylder, og to med udvendige hyldelister. Tårnets hylder (skrå/liste) skifter fra side til side, hvilket skaber en dynamisk vekslen for øjet, når man bevæger sig rundt. Et par af tårnene har dog kun hyldelister på én side, så den overskydende side står ledig til nye formidlingstiltag, fx en læse-typetest eller læseudfordringer. På den nederste hylde under skråhylderne er der ekstra dyb hyldeplads til opfyldningsbøger (rygvendt), så det er hurtigt og nemt at fylde udstillingerne op.

UDSTILLINGSPODIER

Der er to udstillingspodier i zonen. Podierne er opbygget af kvadratiske kasser – nogle med åbne sider, nogle helt lukkede og i forskellige højder. Bøgerne kan stilles på flere måder (stakke, bogstøtter mv.) og opleves fra "øjnehøjder". Podiets høje sokkel kan udsmykkes med tekst i folie.

TEGNESERIEMØBEL

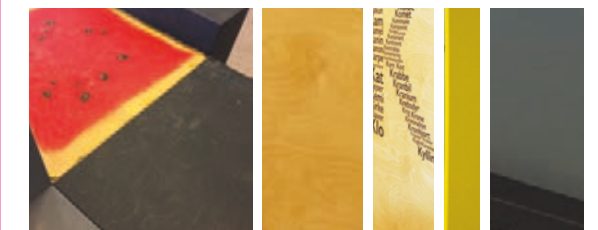
Tegneserierne står i et fritstående reolmøbel med skuffer på begge sider nær skønlitteraturen. Møblet har grafik på begge endegavle. Grafikken består af klassiske og tidløse tegneseriemotiver og udtryk ("BOOM", "KAPOW" mv.), som er lette at afkode fra afstand.

REOLER

De lange, systematiske reolopstillinger understøtter søgninger på hjemmesiden, når man skal finde et bestemt materiale. Skønlitteraturen står i ét langt forløb langs væggen for at holde det mere overskueligt. Faglitteraturen står på en anden placering, men også i ét langt forløb. Forløbet har et knæk, da reolen drejer ud i rummet for at skabe plads til spiseområdet på bagsiden. Fagbøgernes emner fremhæves med skillestøtter med DK5-numre og piktogrammer, så børnene kan støtte sig til piktogramtegningerne. Skillestøtterne er specialproducerede til børne-etagen.

MATERIALER OG FARVER

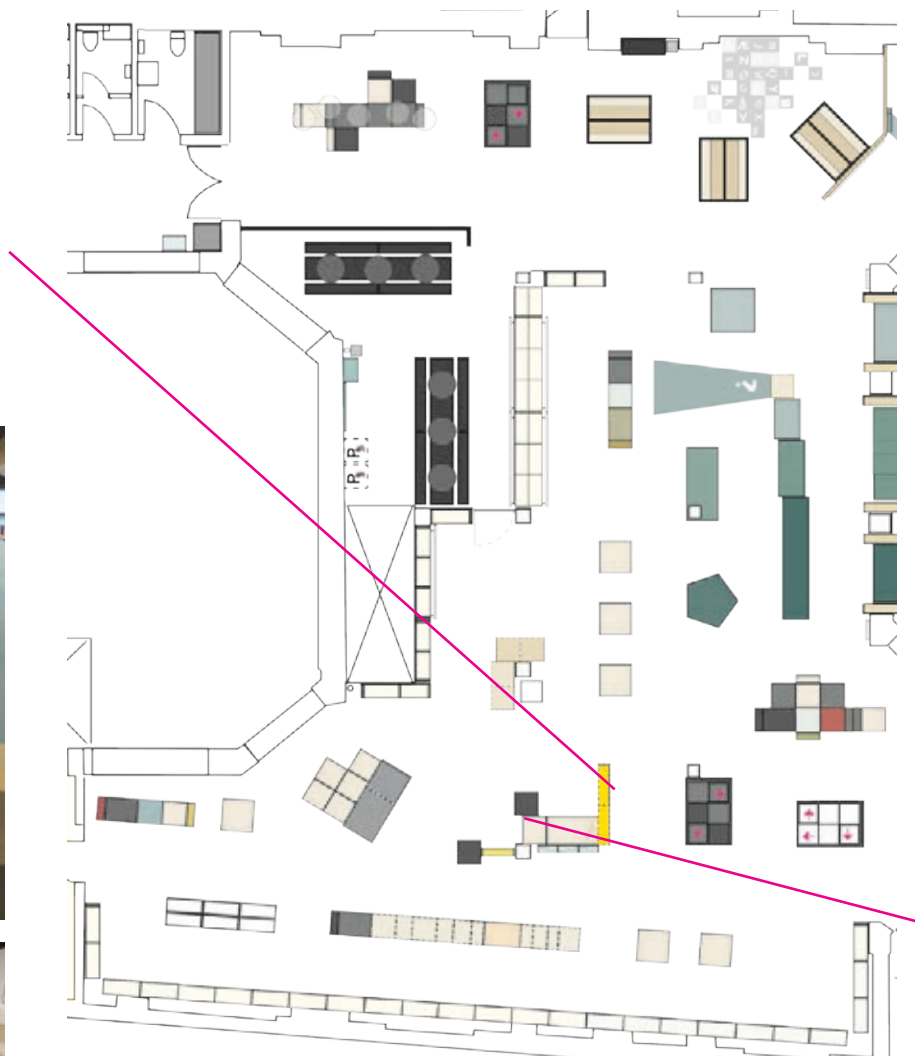

- Birkekrydsfiner, olieret med gråblå pigment i lys (NCS S 2010-B), mellem (NCS S 5010-B) og mørk (NCS S 7010-B) eller klar olie: udstillingshus, spejlkasser, udstillingstårne, række-huse, opholdsopstillinger, læsehus og diverse bagvægge
- Tavlelaminat på birkekrydsfiner-plade: sider og tag på det sorte læsehus
- Direkte print på birkekrydsfiner: opholdsopstillinger
- Sprøjtelakeret (S 5010-B10G): udstillingspodie-kasser
- Sprøjtelakeret mdf, gul (S 0570-G90Y): det gule udstillingshus
- Sort mdf, lakeret: sokkel til udstillingspodie
- Hvide stålreoler og skuffer fra BCI

Litteraturstrædet _Elementer III

DET GULE UDSILLINGSHUS (UDEFRÅ)

Det gule udstillingshus har flere features på ydersiden: zonebogstavet "X", en introtekst og en række spejle med forskellige slags optiske forvrængninger, som man kan more sig med – helst sammen med andre. I forlængelse af spejlene er en indrammet glasrude, som ligner et hus. På ruden hænger signifikante elementer fra kendte børne-bogsfigurer sat op med folie, fx Kaptajn Underhylers kappe og underbukser eller fordelingshatten fra Harry Potter, så børn kan lege sig ind i bøgernes verden ved at stille sig bag ruden – og venner og familie kan fange øjeblikket på foto, hvis de står på den anden side af ruden. Folien kan udskiftes løbende til nye billedmæssige litteraturfigurers beklædningsgenstande eller karakteristika.

DET GULE UDSILLINGSHUS (INDEFRA)

Udstillingshuset indgår i børnefestivalen "Vi elsker bøger" og årlige læsekampagner, fx "Sommerbogen" eller eReolen GO. Der er A2-klikrammer til plakater samt plads til bøger (hylde/podier), som matcher begivenheden. Resten af året går pladsen til emnebårne bogudstillinger, reklame for digitale tilbud eller et rating-system, hvor børnene kan dele deres bedste og værste læseoplevelser: Den øverste hylde markeres med en "thumbs-up-emoji", og den nederste med en "thumbs-down". Barnet stiller bogen på den hylde, hvor bogen efter deres mening hører hjemme – god, dårlig eller alt derimellem (midterhylde).

Litteraturstrædet _Formidlingsgreb

ZONEOVERSKRIFT

Hvor du møder litteraturen på mange måder.

I Litteraturstrædet kan børn og voksne:

- **Gå på opdagelse** i en verden af litteratur
- **Stimulere** sin læselyst og glemme alt om lektier og pligtlæsning
- **Ose og græsse** i bogudstillinger
- **Læse** hver for sig eller sammen med andre – og med hele kroppen!
- **Dele** sine bedste og værste læseoplevelser med andre
- **Gætte gåder og spille spil** om ord og litteratur

SAMTALESTARTERE

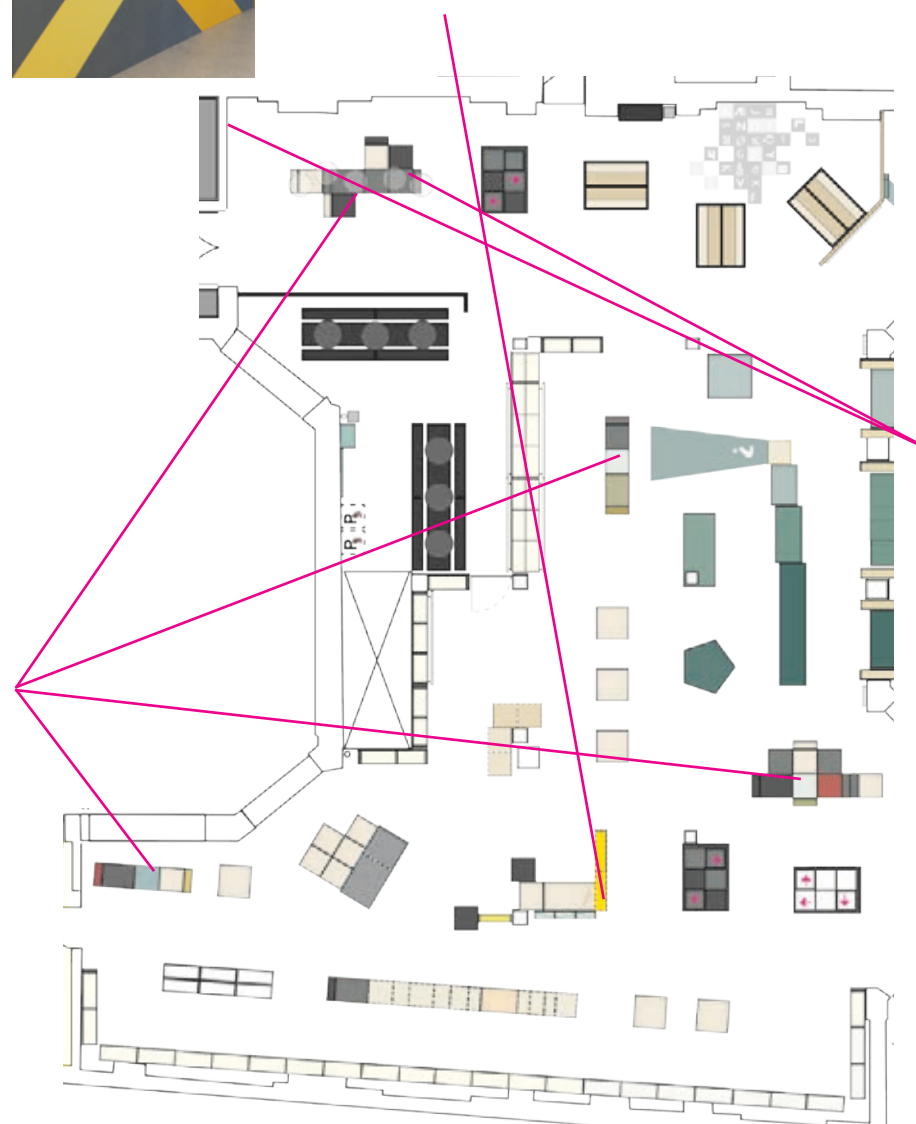
Spil og udfordringer

De fire opholdsopstillinger har alle en indbygget aktivitet (udskifteligt print lagt under en beskyttende akrylplade). Aktiviteterne er små spil med sproglige udfordringer som er udviklet særligt til børneetagen – i to af dem indgår drejepile. Udvalgte eksempler:

- Historierouletten: byg en historie op ved skiftevis at dreje på pilen. Man skiftes til at finde på en sætning ud fra det billede, som pilen peger på.
- Rebus: Gæt en film eller eventyr ud fra sammenstillinger af emojis.
- Ord-dysten: drej pilen og løs den opgave, som pilen peger på i felt 1-16, fx "Nævn 8 ting du kan gøre på stranden" eller "Hvem kommer først på 6 slags sodavand".
- Læsedysten: man udfordrer hinanden ved at læse på alle mulige måder sammen, som felterne opfordrer til.

FORMIDLING TIL VOKSNE OG UNGE

- Zonebogstav med introtekst om zonen og tanken bag målrettet de større børn.

Grafik med bogstaver og ord

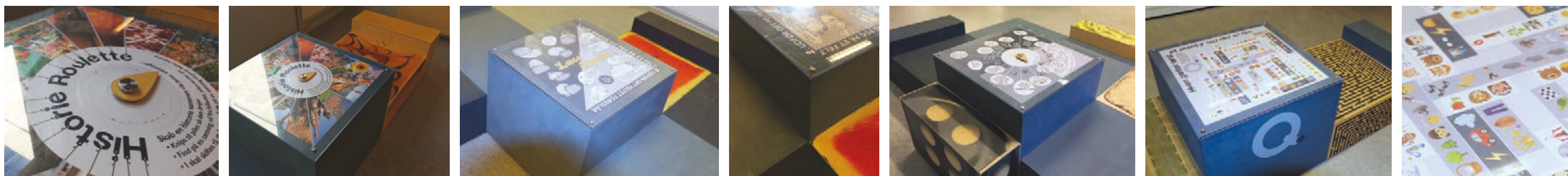
Zonens forskellige endegavle er udsmykket med bogstaver og ord (folie). Børn kan fx nærstudere alfabetet i graffiti eller bogstaverne "K" og "G", som er konstrueret af mange små fagord eller navne på dyr med ens forbogstaver. Lægger op til, at man selv finder på flere.

Gåder, ordkryds og fun facts

Hjørnet ud for Ordfråseriet er dedikeret til ordlege:

- 5 lamper (Ø60cm) udsmykket med gåder, jokes og fun facts lægger op til grin og samtale.
- En kæmpe ordkryds med bogstavfelter i tapet på endevæggen. Børn kan dvæle ved bogstaverne og prøve at spotte de ord, der gemmer sig på kryds og tværs. Ordkrydsen er intuitiv, kan tilgås på mange måder og kræver derfor ikke vejledning - det skal være ren lyst og ikke en skoleopgave.

tegNstationen

Hvor du kan udfolde dine kreative evner

I skriveværkstedets stationshuse kan børn og voksne tage plads og fatte pennen, hvad end de vil tegne kruseduller, lave deres egen tegneserie eller skrive historier fra de varme lande. Man bestemmer helt selv, om det skal stå med skråskrift, formskrift, blokbogstaver eller emojis!

Formål

Zonen danner ramme om tegne- og skriveværksteder for små og store. Tegne- og opgaveark sætter gang i kreativiteten, hjernecellerne og hænderne. Tegning stimulerer fantasi og narrative kompetencer hos de små. Store børn oplever glæden ved at skrive løs og eksperimentere med fortælleformer og skrifttyper.

Målgruppe

Tegnstationen er for alle etagens besøgende – små og store børn og deres voksne ledsagere, som deltager i tegne- og skriveworkshops eller benytter de tegne- og opgaveark, der ligger fremme til fri afbenyttelse.

Rum og form

En lav vægstruktur afskærmer delvist zonen. Væggen skærmer mod ankomstområdet og garderoben, mens zonen åbner sig ud mod Bogborgen og Litteraturstrædet. Tegnstationen er indrettet med borde-bænkesæt i børnestørrelse. Sættene er udformet som (stations)huse. Borde og bænke hænger sammen for at sikre, at møblerne ikke flyttes omkring eller ender i ganglinjer (flugtvej). Jo større inventar, jo mindre flyttes de væk fra sin faste placering.

De tre stationshuse retter sig mod en lille plads, som er belagt med bogstavsfelter (folie), skrevet i forskellige skrifttyper. På bagvæggen hænger en gammeldags kridttavle i børnehøjde, så både små og store børn kan nå. Zonen er indrettet med en clip-væg til ophæng af tegne- og opgaveark samt et opbevaringsskab med lås, som indeholder materialer til brug for målrettede aktiviteter.

Formidling

Bogstavfelterne på gulvet står i forskellige skrifttyper, som illustrerer, at bogstaver ser forskellige ud fra skrifttype til skrifttype. Dette står i modsætning til resten af etagens tekster, som er skrevet i mere læsbar og let afkodelig skrift. Bogstaverne er i stor skala og vender på alle mulige leder og kanter. Man oplever dem bedst ved at gå omkring dem, træde på dem eller hoppe mellem dem. Stationshusenes bordflader er udsmykket med motiver, som gerne skal vække undren, samtale og diskussion mellem børn og voksne.

Biblioteksmaterialer

Tegnstationen er beholdt aktiviteter og er uden bøger, så vi undgår, at bøgerne er utilgængelige, når der afholdes aktiviteter. Til gengæld udstilles der masser af bøger helt op til zonen, som er lige til at låne med hjem eller hente med ind i zonen, hvis man har lyst til at læse eller få inspiration.

På ydersiden af afskærmningsvæggen udstilles krea-bøger.

Aktiviteter

Måltrettede aktiviteter

Tegnstationen er særligt indrettet til "Tegnebordet" for børnefamilier fra ca. 6 år og opefter (weekend), "Forfatterspirernes skriveklub" til de 10-16-årige (hverdage) og bogpodcast-workshops for skoleelever på mellemtrin/udskoling (hverdage) i samarbejde med Hovedbibliotekets lydstudie. De måltrettede aktiviteter kræver plads til 10-15 personer, både børn og voksne.

Pop up-aktiviteter

Zonen er et fast tilbud til børnefamilier, daginstitutioner (hverdage) og skoler (hverdage), hvor der kan afvikles pop-up-aktiviteter ved en børnevært, fx:

- Tegne- og opgaveark ligger fremme til fri afbenyttelse til både store og små.
- Bogfoldning. Vejledning og materialer (kasserede bøger) lægges frem på bordene til fri afbenyttelse.

Aktive elementer

Elementer med en iboende aktivitet, som zonens besøgende selv kan tage initiativ til:

- En gammeldags tavle med farvede kridt til rådighed lægger op til kreativitet og fri leg.
- Tegne- og opgaveark og skriveredskaber til fri afbenyttelse. Børn kan vælge at tage sin kreation med hjem eller dele med andre ved at hænge den op på clip-væggen.
- Motiver på bordene lægger op til samtale om fx evolutionsudviklingen fra amøbe til menneske, eller hvilke dyr fodsporene mon stammer fra.
- Bogstavfelter på gulvet lægger op til en omgang "twister" med bogstaver. Man opfinder selv reglerne.

Tegnstationen_for alle

Økonomi

Samlet pris for zonen:
ca. 109.000,- ex moms

Tegnstationen _Elementer

RUMMET

Zonen er delvist afskærmet via en lav vægstruktur, der skærmer mod ankomstområde og garderobe, mens zonen åbner sig og inviterer ind mod zonerne Bog-borgen og Litteraturstrædet.

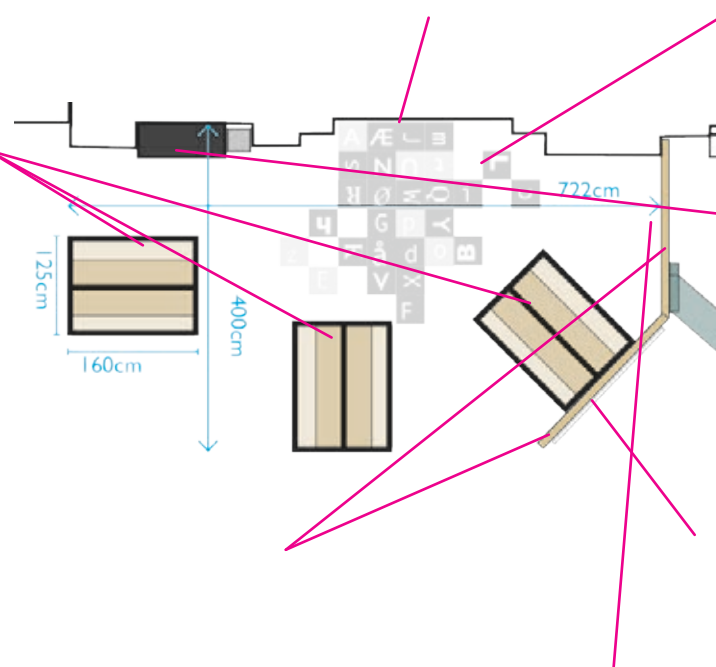
SIDDEHUSE

Tre borde-bænkesæt (stationshuse) er placeret drejet ind mod en gammeldags tavle med gulvplads foran. Opstillingen retter deltagernes fokus mod tavlen og en evt. vært. Borde og bænke hænger sammen for at sikre, at møblerne ikke flyttes omkring eller ender i ganglinjer (flugtvej). Stationshusene er lavet i børnestørrelse, så bænkenes højde og afstand først og fremmest passer til børn, bl.a. for at undgå, at studiegrupper fra videregående uddannelser slår sig ned. Stationshusenes mål: L160 x B125 x H180/220cm.

TAVLE

En gammeldags kridttavle fylder en niche i væggen ud og hænger i en højde, der er tilgængelige for både små og store børn. Tavlen kan inddrages i aktiviteter på forskellig vis – byde velkommen, stille opgaver eller tegne og forklare.

BOGSTAVFELTER

Gulvet foran tavlen er udsmykket med bogstavfelter i forskellige skrifttyper (gulvfolie). Folien har et kraftigt og transparent beskyttelseslag med oversize kant, som gør den mere slidstærk.

OPBEVARING I SKAB

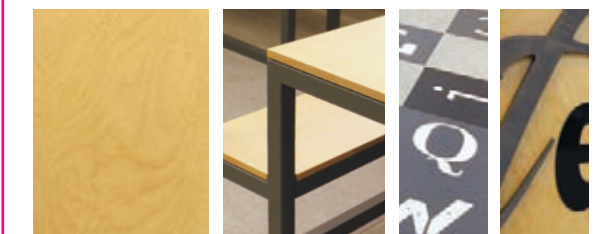
Opbevaringsskab med plads til materialer til målrettede aktiviteter samt ekstra tegne- og opgaveark til opfyldning. Kun tilgængeligt for personale med nøgle. Øverst en åben hylde med tre kasser til ark samt tegne- og skriveredskaber til fri afbenyttelse. Ved siden af skabet står en affaldsspand, som gør det let at rydde op efter sig selv.

ZONEBOGSTAV

Et stort "N" er fremhævet blandt de udskårne bogstaver, som pryder den ene afskærmningsvæg (Tegnstationen) og byder velkommen med introtekst til zonen.

MATERIALER OG FARVER

- Birkekrydsfiner, olieret: borde, bænke, skab og vægge
- Mørkegrå pulverlakeret (RAL 7011): stationshusenes stålskelet
- Tavlelaminat på birkekrydsfiner m. egetræsliste: tavlen med kridtholderkant
- Udskåret plade og folie (træ, mdf, plast, mm): zonens navn med udskårne bogstaver på afskærmningsvæggen

AFSKÆRMNINGSVÆGGE

To lave afskærmningsvægge, i forlængelse af hinanden, afgrænser zonens ene side mod garderobe og ankomstområde. Den ene væg bærer en række udskårne bogstaver, som tilsammen udgør zonens titel "Tegnstationen". Væggen er skåret som en bygningsgavl, og dens inderside støder op imod et af stationshusene. Den anden væg har hylder til bogforsider på ydersiden, og på indersiden clips til ophæng af tegninger. Portalen til området for de større børn er fæstnet på afskærmningsvæggene.

CLIP-VÆG

Zonen har en væg med clips til ophæng af tegne- og opgaveark. Børn kan dele deres kreationer eller blive inspireret af andres. Væggen kan også anvendes til opslag, som reklamerer for særlige biblioteksaktiviteter, fx "Børnevalg" ved Danmarks Biblioteksforening.

Tegnstationen _Formidlingsgreb

ZONEOVERSKRIFT

Hvor du kan udfolde dine kreative evner

I Tegnstationen kan børn og voksne:

- **Stimulere** fantasi og narrative evner
- **Skrive eller tegne** deres egne fortællinger – og dele dem med andre
- **Eksperimentere** med fortælleformer og skrifttyper
- **Mødes med andre** for at skrive og tale om litteratur

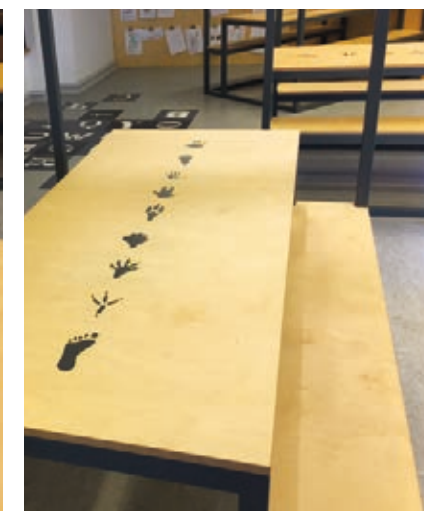
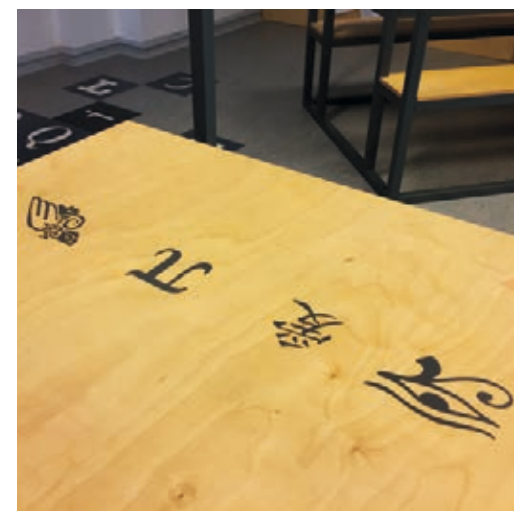
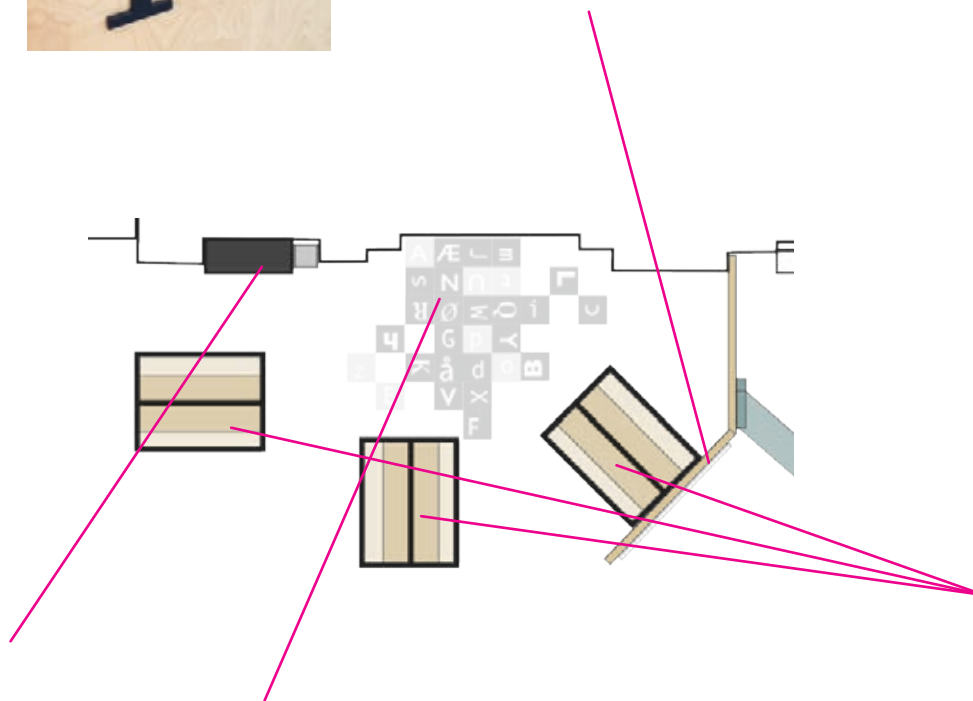
KASSER TIL PAPIR OG FARVER

Zonen byder på aktivitetsark og små LÆS-farveæsker med blyanter og farvekridt. På opbevaringsskabets øverste hylde står kasser til papir og farver. Fronterne har sprækker og huller, som gør det sjov at rydde op efter sig selv og putte tingene tilbage, hvor de hører til. Materialerne kan bruges på stedet eller tages med hjem.

FORMIDLING TIL VOKSNE

- Zonebogstav med introtekst om zonen og tanken bag til den særligt interesserede voksne. Udsmykket med "N" i forskellige skrifttyper og tilknyttede motiver, fx et nøglehul. Bittesmå detaljer, som man kan gå på opdagelse i.

SAMTALESTARTERE

Bogstaver i forskellige skrifttyper

Bogstavfelterne på gulvet står i forskellige skrifttyper, som illustrerer, at bogstaver ser forskellige ud fra skrifttype til skrifttype. Bogstaverne er i stor skala og vender på alle mulige leder og kanter. Man oplever dem bedst ved at gå omkring dem, træde på dem eller hoppe fra felt til felt.

Motiver på bordtoppene

Stationshusenes bordflader er udsmykket med motiver i folie, som gerne skal vække undren, samtale og diskussion mellem børn og voksne. Folien løber langs midten af bordene, så den ikke kommer i vejen, når man tegner og skriver. Folien kan udskiftes, hvis zonen trænger til fornyelse. Eksempler på motivernes emner:

- Evolutionsudviklingen fra amøbe til menneske
- Fodspor fra en række forskellige dyr
- Fremmedartede skrifttegn, fx en hieroglyf eller det græske tegn for "pi"

Ordfråseriet

Hvor man gerne må tale med mad i munden

Børn lærer ord og bogstaver at kende ved at se, høre og opleve dem. Helst mange gange og i mange forskellige sammenhænge. I Ordfråseriet kan børn og voksne smage på ordene sammen, mens de spiser. Hvad enten de taler om bordet, grøntsagerne eller fordøjelsessystemet. Måske sætter det sig lige så godt fast som navnene på tingene i Ordfråseriet.

Formål

Ordfråseriet er et spiseområde, hvor man kan indtage sin medbragte mad. Zonen skal gøre børns voksne ledsagere (familie/fagprofessionelle) opmærksomme på, at de kan understøtte barnets sproglige udvikling og læsefærdigheder ved at gøre koblingen mellem ord og genstand meget konkret. Zonen understøtter sprogtilegnelse hos de små børn.

Målgruppe

Zonen er for alle etagens besøgende – små og store børn og deres voksne. Henvender sig særligt til de voksne ledsagere (familie/fagprofessionelle), som søger inspiration til nye måder at snige sprogstimulering ind i hverdagen.

Rum og form

Inventaret er fleksibelt med løse borde og bænke, så afstanden mellem bord og bänk kan varieres, og der kan gøres plads til højstole. Inventaret må ikke forlade zonen af hensyn til sikkerhed (flugtveje) og oprydning og er derfor lavet i en størrelse, som gør det svært at bære ud af zonen, fx lange bænke i stedet for løse taburetter.

Høje vægge lukker langsiden af (bagplader monteret på fritstående reol) og danner et zigzag. Ved ganglinjen mod toiletterne står en halvhøj væg. Afskærmningen giver ro til spiseoplevelsen og skærmer trafikken til og fra toiletterne. Vi har ikke haft mulighed for at etablere vask og vandhane i zonen, og det er derfor nyttigt at have toiletområdet inden for rækkevidde, når der skal vaskes hænder eller fyldes drikkedunk.

Zonens inventar fremstår "ikonisk" i sin form, idet konstruktionen står tydeligt frem i al sin enkelhed – nærmest som børn ville tegne dem: en bänk består af en vandret linje med lodrette linjer ned som ben. Inventarets ikoniske udtryk gør det let at sætte ord på, hvad genstanden er for en.

Formidling

Børn lærer ord og bogstaver at kende ved at se, høre og opleve dem. Derfor har vi sat ord på tingene i bogstavelig forstand i Ordfråseriet. Ideen kommer fra børnehaver, hvor man sætter sedler med ord på alting – et simpelt og effektivt middel til at fæstne "ordbilleder" i barnets hukommelse. Intentionen er også at pirre børnenes lyst til at tale om ord, så det bliver en sproglig oplevelse at spise. Ordfråseriets inventar har folie på i stedet for sedler – og på flere sprog. Dvs. at der på bordene står "bord", "table", "tisch", "table" mv. Folien lægger op til dialog om koblingen mellem ord og genstand samt, at de samme ting hedder noget forskelligt på forskellige sprog.

Der hænger tre store plakater i zonen, som relaterer sig til mad og spisning, fx "Madens vej igennem kroppen" eller "Smagskompasset". Plakaterne hænger i klikrammer og udskiftes løbende inden for samme tema.

Biblioteksmaterialer

Zonen er ikke beregnet til bøger og Biblioteksmaterialer. Der udstilles børnekogebøger på ydersiden af den halvhøje væg.

Aktiviteter

Ordfråseriet er ikke beregnet til målrettede aktiviteter eller pop up-aktiviteter.

Aktive elementer

Elementer med en iboende aktivitet, som zonens besøgende selv kan tage initiativ til:

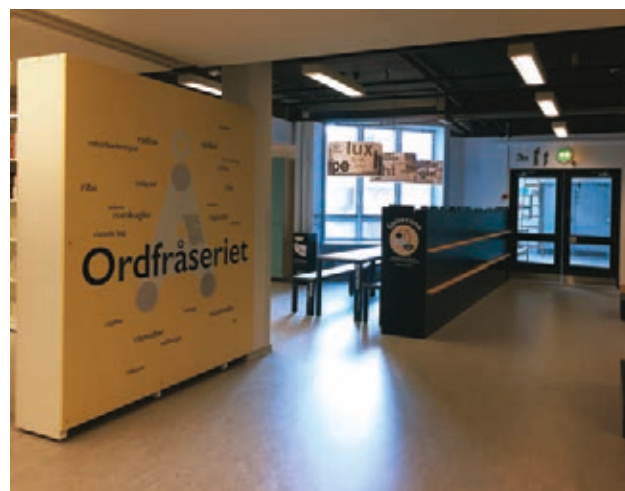
- Der er sat ord på Ordfråseriets inventar i bogstavelig forstand. Lægger op til samtale om koblingen mellem den fysiske genstand og ordet for den, fx at der står "bordben" på selve bordbenet.
- Tre store plakater lægger op til samtale om mad og måltider, fx madens vej gennem kroppen eller smagsansen.
- En stor gul væg med madord der starter med bogstavet "r" lægger op til samtale, om hvilke ord, man kender og ikke kender eller find selv på flere.

Ordfråseriet_for alle

Økonomi

Samlet pris for zonen:
ca. 174.000,- ex moms

Ordfråseriet _Elementer

RUMMET

Ordfråseriet er afskærmet fra de tilstødende zoner vha. hel- og halvhøje vægge. Zonen har én fast åbning som indgang. Der er en nødudgang (svingdør) i den modsatte ende af rummet, som kun benyttes i nødstilfælde. Zonens udtryk er enkelt og signalerer "spiseområde".

BORDE OG BÆNKE

Bord og bænke er tegnet som "ikoniske" elementer: som den enkleste forestilling om et bord og en bänk: en vandret flade med lige lodrette stænger som ben, så der ikke er tvivl om, hvad det påsatte ord betyder: 'BORDBEN' er et bordben – det henviser ikke til en detalje eller noget pynt på benet. På den måde er det let for børn at koble genstand med det ord, der står skrevet på det.

Inventaret er fleksibelt med løse borde og bænke, så afstanden mellem bord og bänk kan varieres, og der kan gøres plads til højstole. Inventaret må ikke forlade zonen af hensyn til sikkerhed (flugtveje) og oprydning. Derfor er det lavet i størrelser, som gør det vanskeligt at bære ud af zonen, fx 180 cm lange bænke i stedet for løse taburetter. Begge dele består af et pulverlakeret stålskelet med en topplade af birketræsfiner med linoleumsoverflade.

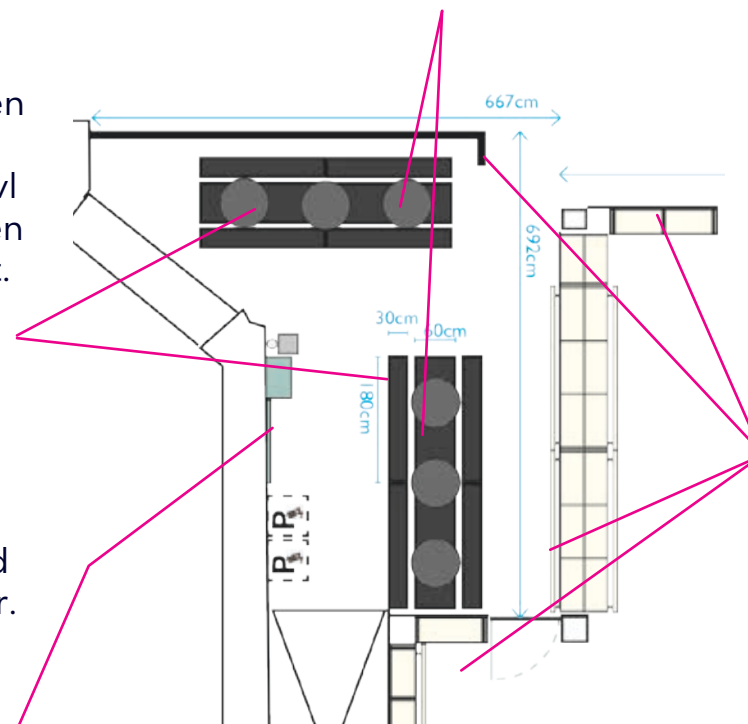
OPRYDNINGSSATION

Zonens oprydningssation rummer affaldsspand, kost, fejesæt, vandspray, håndsprit og servietter. Der er stiplede linjer (folie) omkring de flytbare ting, så de lander på deres rette plads efter brug. En skabssøjle indeholder rengøringsmidler til brug for børneværterne og en mikroovn til at opvarme mælk og babymad. Skabet kan aflåses, for at undgå uhensigtsmæssig brug af ovnen fra personer uden for etagens målgruppe.

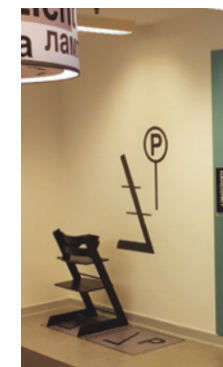
LAMPER

Seks store lamper hænger fra loftet (Ø70 cm x H40 cm). Lamperne har påtrykt ord-print, der relaterer sig til genstanden, dens funktion og dens karakter, fx "lampe", "lys" og "glinsende". Ordene står også på andre sprog, bl.a. kinesisk, russisk og latin.

HØJSTOLE & P-PLADSER

Der er fire højstole i zonen med dertilhørende parkeringsplads, så stolene kan ryddes af vejen, når de ikke er i brug. Pladserne er markeret med folie på gulv og væg.

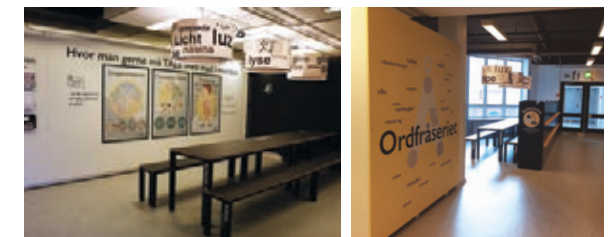
AFSKÆRMNINGSVÆGGE

Zonen indrammes af ydervæg og opbyggede vægge. En høj hvid væg lukker langsiden af (bagplader monteret på en fritstående reol). Væggen danner baggrund for tre plakattramner. En gul væg leder mod indgangen og bærer zonens navn, zonebogstav og introtekst. I modsatte ende lukker en sort væg zonen og har en EXIT-svingdør.

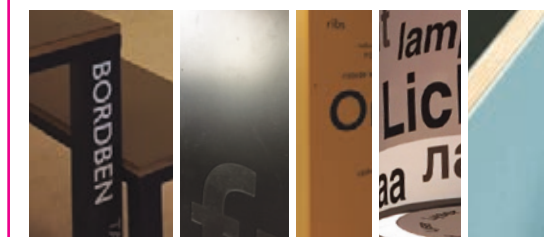
Mod ganglinjen og toiletterne står en sort og halvhøj væg. Den lave væg skærmer trafikken til og fra toiletterne og giver ro til spiseoplevelsen. Væggen er opbygget i en trækonstruktion, som er beklædt med sorte mdf-plader. Zonens navn er fræset ind i væggen og danner et relief, så man kan føle på bogstaverne. Toppen er udskåret som en byfrise, der både er stemningsskabende og forhindrer børn i at kravle op og sidde på væggen.

ZONEBOGSTAV

"Å" – et stort bogstav ved zonens indgang byder velkommen. Folie med madord på en stor reolbagpladevæg.

MATERIALER & FARVER

- Sort pulverlakeret (RAL 9011) stålskelet og top af linoleum i "charcoal": borde og bænke
- Sort mdf-plade, lakeret: afskærmningsvæg
- Mdf, lakeret gul (NCS S 0530-Y10R): afskærmningsvæg
- Mdf, lakeret hvid (RAL 9003): afskærmningsvæg
- Folie: hvid, grå og sort tekst på inventar

Ordfråseriet _Formidlingsgreb

ZONEOVERSKRIFT

Hvor man gerne må tale med mad i munden

I Ordfråseriet kan børn og voksne:

- **Spise** sit medbragte måltid i rene og rolige omgivelser
- **Finde inspiration** til at snige mere sprogstimulering ind i hverdagen
- **Koble ord og genstande** – og dermed stimulere sprogtiltagelsen hos de små
- **Tale** om mad og måltider, så spisning bliver til en sproglig oplevelse

ORD PÅ GENSTANDE

Børn lærer ord og bogstaver at kende ved at se, høre og opleve dem. Derfor har vi sat ord på tingene i bogstavelig forstand i Ordfråseriet. Et simpelt og effektivt middel til at fæstne "ord-billeder" i barnets hukommelse. Ordene er sat på med udskåret folietekst og sidder på de fleste faste elementer i zonen, fx gulv, vindue, søjle, bord, bordben, bæk, lampe, kost, håndsprit. Dvs. at der på bordene står "bord", "table", "tisch", "table" mv. Folien lægger op til dialog om koblingen mellem ord og genstand, og at de samme ting hedder noget forskelligt på forskellige sprog.

FORMIDLING TIL VOKSNE

- Zonebogstav med introtekst om zonen og tanken bag til den særligt interesserede voksne.
- Folietekst på væggen med enkle "Vidste du at-pointer".
- Spørgsmål der sætter gang i samtaler om mad og vores forhold til mad.

Det er også en sproglig oplevelse at spise.

SAMTALESTARTERE

Ord med 'r'

En stor gul væg rummer ud over det store zonebogstav "Å" og zonens titel også en masse madord (grøntsager, ingredienser eller madretter). De starter alle med "r" og relaterer sig til de tre "r'er", som er fremhævet med en anden farve end resten af overskriften "Ordfråseriet". Børn og voksne kan gå på opdagelse i madord og selv finde på flere.

Emnefoldere

Zonen indeholder emnefoldere fra Bib-Media med anbefalinger og inspiration til læsning. Folderne er sæsonbaserede, skiftes løbende ud og henvender sig til børn i forskellige aldersgrupper. Derfor er de placeret i en zone, hvor alle målgrupper tager ophold og dermed kan få øje på dem.

Billed- og ordtavler om mad

Tre store plancher i plakattavler indbyder til at gå på opdagelse i ord og billeder relateret til spisning. Her kan man se på, læse og tale om emner, der handler om mad og vores forhold til mad.

Plancherne er udviklet særligt til LÆS og kan skiftes ud, når zonen trænger til fornyelse. Eksempler på plancher:

- Smagskompasset
- Fremtidens måltid
- Madens vej gennem kroppen

KØBENHAVNS
BIBLIOTEKER